

*ҚАШҚАДАРЁ ВИЛОЯТИ ШАҲРИСАБЗ ТУМАНИДА ҚАТТИҚ
МАИШИЙ ЧИҚИНДИЛАРНИ ЙИҒИШ, САРАЛАШ ВА СОТИШ
БЎЙИЧА КЛАСТЕРИНИ ДАВЛАТ ХУСУСИЙ ШЕРИКЛИК АСОСИДА
ХУСУСИЙ ШЕРИККА ТОПШИРИШ БЎЙИЧА*

ЛОЙИҲА БАҲОЛАШ ҲУЖЖАТИ

Тошкент 2021

Мундарижа

1. Резюме	3
2. Молия бўлими.....	9
3. Ижтимоий бўлим.....	16
4. Маркетинг тадқиқотлари бўлими	22
5. Техник-технологик бўлим	30
6. Экологик бўлим.....	38
7. Институционал бўлим	41
8. Архитектура-қурилиш бўлимида	44
9. ДХШ тўғрисидаги битим	45
10. Давлат томонидан тақдим этиладиган қўллаб-қувватлаш турлари.....	46
11. Лойиҳани амалга ошириш режаси	47
12. Лойиҳани баҳолаш	52

1. Резюме

Дунёнинг деярли барча мамлакатларида каттик маиший чиқиндилар аҳоли жон бошига ҳар йили 1 фоизга ошмоқда. Ҳозирги кунда чиқиндиларнинг 800 дан ортиқ тури қайд этилган бўлиб, улар сонининг келгусида янада ортиши башорат қилинмоқда.

Статистик маълумотларга кўра, Японияда резина ва кабел буюмларининг 34 фоизи, шиша буюмларнинг 43 фоизи, қоғоз ва картоннинг 54 фоизи чиқиндини қайта ишлаш эвазига олинаркан. Бу борада Хитой тажрибаси янада ҳайратланарли. Улар алюминий, темир, мис каби металллардан ясалган буюмларнинг 33 фоизини, жун, ипак, чарм-атторлик буюмларининг 34 фоизини турли чиқиндиларни қайта ишлашдан олишади.

Айтиш жоизки, атроф-муҳитни ишлаб чиқариш ва истеъмол чиқиндиларидан муҳофаза қилиш табиий ресурслардан оқилона фойдаланиш ҳамда экологик тоза технологияларни амалиётга татбиқ этиш муаммолари билан узвий боғлиқдир.

Таҳлилларга кўра, сўнгги йилларда республикамизда йилига 100 миллион тоннадан ортиқ саноат чиқиндиси (унинг 14 фоизи токсик чиқиндилар тоифасига мансуб), 35 миллион тоннага яқин маиший чиқинди ҳосил бўлади. Чиқиндихоналар ва чиқинди сақлаш омборхоналарида 2 миллиард тоннага яқин саноат, қурилиш ва маиший чиқинди сақланаётгани ҳамда улар 12 минг гектар майдонни эгаллаб турганини инобатга олсак, чиқиндиларнинг салбий таъсирини тасаввур этиш қийин эмас.

Мамлакатимизда сўнгги йилларда амалга оширилаётган кенг кўламли қурилиш ишлари, йилдан-йилга кенгаяётган кичик бизнес ва хизмат кўрсатиш сектори табиий равишда чиқиндини тўплаш ва қайта ишлаш тижоратини кенгайтишига хизмат қилади. Ушбу кенгайтиш эса соҳага хусусий ишбилармонларни жалб қилиш, бу борада давлат-хусусий шериклик (ДХШ) асосида фаолият олиб боровчи корхона ташкил қилишни талаб этади.

Лойиҳани технологик ва молиявий харитасини тузишда бирламчи маълумотлар ва уларнинг ишончилиги жуда муҳим маълумот ҳисобланади. Шунинг учун давлат-хусусий шерикчилиги доирасидаги лойиҳаларда асосий бирламчи маълумотлардан бу бир кишига тўғри келувчи кунлик ҚМЧ нормаси бўлиб ҳисобланади. Ўзбекистон Республикаси Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси томонидан вилоятларда ўтказилган эксперимент натижалари кўра Қашқадарё вилоятида 1 киши учун ҚМЧ миқдори 0,75 кг деб қабул қилинган (иловада келтирган).

Лойиҳанинг номи

Қашқадарё вилоятининг Шаҳрисабз туманида қаттиқ маиший чиқиндиларни тўплаш, ташиш, саралаш кластер хизматларини давлат-хусусий шерикчилиги асосида бошқариш.

Ташаббускор ҳақида

Шаҳрисабз туманидаги мазкур Давлат Хусусий Шериклик асосида бошқариш режалаштирилган лойиҳанинг ташаббускори Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси ҳисобланади.

Ўзбекистон Республикаси Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси 2017 йил 21 апрелдаги “Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш соҳасида давлат бошқаруви тизимини такомиллаштириш тўғрисида”ги ПФ-5024 сонли президент фармонида асосан, собиқ Табиатни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси ўрнига ташкил этилган.

Лойиҳанинг ҳисоб-китоб қилинган умумий қиймати

ДХШ асосидаги ушбу лойиҳанинг провард мақсади бўлиб Шаҳрисабз туманини чиқинди саралаш бўйича тўлиқ (100%) даражада қамраб олиш ҳисобланади. Ушбу лойиҳада давлат тақдим этган асосий воситалар ва хусусий шерикка сотиб олиш таклиф қилинадиган асосий воситалар катнашади. Мазкур лойиҳанинг умумий қиймати **8 100 362,56** минг сўмни ташкил қилади.

Лойиҳа амалга ошириладиган манзил (вилоят, туман, шаҳар)

Лойиҳа Қашқадарё вилояти Шаҳрисабз туманида амалга оширилиши мўлжалланган.

Шаҳрисабз тумани – Қашқадарё вилоятидаги туман. 1926 йил 29 сентябрда ташкил этилган. Шимолидан Китоб тумани, шарқдан Тожикистон, Сурхондарё вилояти, жанубдан Яккабоғ, Қамаш, ғарбдан Чирокчи туманлари билан чегарадош. Майдони 1,70 минг км². Аҳолиси 223,8 минг киши (2021). Туманда 1 шаҳарча (Мироқи), 12 та қишлоқ фуқаролар йиғини (Дукчи, Кунчиқар, Мўминобод, Наъматон, Оқсув, Тўдамайдон, Хитой, Шакартери, Шаматон, Ўзбекистон, Қутчи, Ҳисорак) бор. Маркази — Шаҳрисабз шаҳри.

Табиати. Туман ҳудуди Қашқадарё вилоятининг шимоли-шарқий қисмида, Ҳисор тоғларининг этакларида жойлашган. Туманнинг ғарби очик воҳа — Қарши чўлига туташиб кетадиган текисликдан иборат. Тоғлардан оқиб тушадиган Оқсув, Қашқадарё, Танхоздарё, Қизилдарё, Тамшуш, Мироқи

дарёлари жарликлар ҳосил қилган. Мироқи тоғ этакларидан қора мрамар қазиб олинади. Иқлими континентал. Йиллик ўртача ҳарорат 14,7°. Январнинг ўртача ҳарорати 0,8°, энг паст ҳарорат — 26°.

Июлнинг ўртача ҳарорати 28°, энг юқори ҳарорат 43°. Йилига 545 мм ёгин тушади. Вегетация даври — 219 кун.

Тупроқлари бўз, жигарранг ва қўнғир тоғ-ўрмон тупроқлари. Ёввойи ўсимликлардан қўнғирбош, ранг, шувок, оққурай, пашмак, шўра, буғдойик, коврак, қарғаоёқ, қамиш, юлғун, янтоқ, тоғ ён бағирларида арча, дўлана, тоғолча, чинор ўсади. Ёввойи ҳайвонлардан қобон, бўри, айиқ, жайран, қўшоёқ, юмронқозик, жайра ва бошқалар учрайди.

Аҳолиси, асосан, ўзбеклар; шунингдек, тожик, татар, рус ва бошқалар миллат вакиллари ҳам яшайди. Аҳолининг ўртача зичлиги 1 км²га 160,2 киши. Шаҳар аҳолиси 54,1 минг, қишлоқ аҳолиси 169,7 минг киши (2021).

Хўжалиги. Туман хўжалиги, асосан, қишлоқ хўжалигига ихтисослашган. Шаҳрисабз туманида 9 қўшма корхона, кичик корхоналар, 1300 га яқин хусусий корхона, 14 ширкат корхонаси, 19 акциядорлик жамияти мавжуд. Қишлоқ хўжалигининг етакчи тармоғи пахтачилик. Шунингдек, ғаллачилик, чорвачилик, пиллачилик ҳам ривожланган. Қишлоқ хўжалигида суғориладиган ерлар 18 минг га, шу жумладан, 5,8 минг га ерга пахта, 2,0 минг га ерга сабзавот ва полиз, 2,0 минг га ерга беда, 0,3 минг га ерга картошка экилади. 3,4 минг га ер боғ. Туманда 12 ширкат хўжалиги, 4 та хўжаликлараро корхона, 478 та фермер хўжалиги бор. Ҳисорак сув омбори қурилган. Туман ширкат ва шахсий хўжаликларида 52,7 минг қорамол, 51,6 минг қўй ва эчки, 800 дан зиёд йилқи, 177,5 минг парранда боқилади.

2003/04 ўқув йилида 109 та умумий таълим мактабида 69 минг ўқувчи таълим олган. Туман ҳудудида 11 та клуб, 11 та маданият уйи, маданият ва истироҳат боғи, музей, 60 кутубхона тармоғи, 2 стадион мавжуд. Тумандаги 14 та касалхона, 8 поликлиника, 18 та қишлоқ врачлик амбулаторияси, 13 қишлоқ врачлик пунктида 775 врач, 3,5 минг ўрта тиббий ходим ишлайди.

Туман ҳудуди орқали Тошкент—Китоб поезда ўтади. Шаҳрисабз билан Тошкент, Самарқанд, Бухоро, Қарши, Термиз, Денов ўртасида ва Шаҳрисабз билан Ҳазора, Шаматон, Қоралойча қишлоқлари орасида автобуслар катнайди. Тумандаги асосий меъморий ёдгорликлар Шаҳрисабзда жойлашган. 1931 йилдан туман «Кеш» газетаси нашр этилади (адади 2182).

Лойиҳа кўлами, шу жумладан унинг қуввати, мақсади ва вазифалари

Юқорида айтиб ўтилганидек, лойиҳанинг асосий мақсади аҳолидан чиқинди йиғиб олиш қамров даражасини 100%га чиқариб, йиғилган чиқиндини саралаш ва шу оркали даромад кўриш ҳисобланади.

Бунинг учун, талабгор корхона, давлат шериги томонидан 7 йил давомида бўлиб тўлаш шарти билан берилаётган мавжуд ва сотиб олиниши таклиф қилинган асосий воситаларни келишилган график асосида ишга тушириб халққа манфаат етказиши лозим. Шу боис, давлат шериги қўйидаги шартларни амалга оширишни вазифа қилиб қўяди:

- Аҳолидан чиқинди йиғиш қамров даражасини 100%га етказиш учун зарур махсус техникалар сонини **23** тага етказиш учун қўшимча 7 дона чиқинди ташувчи махсус техникаларни инвестиция қилиш;

- Чиқиндиларни йиғиш учун **10** дона махсус жой (чиқинди йиғиш майдончалари) яратиш оркали аҳолига қўшимча қулайлик яратиш ва чиқинди ташишда харажатларни оптималлаштириш;

- Чиқинди йиғиш жойларида, чиқинди йиғилиши мўлжалланган кунлар интервалларида чиқиндиларни тўплашни тартибли ва самарали олиб бориш учун, лойиҳа доирасида **100** дона чиқинди контейнерларини инвестиция қилиш;

- Аҳоли ва юридик шахсларга қўшимча қулайликлар яратиш мақсадида, мажбурий бўлган тўловларни тўлашни ва қарздорликларни текширишни электронлаштиришни йўлга қўйиш.

Инвестиция киритилиши муддати уч йил эканлиги инобатга олинган ҳолда, биринчи йилда қамров ўзгармасдан қолиши ва кейинги йиллардан қамров даражаси, Шаҳрисабз туманида аҳоли ва юридик шахслардан чиқиндини олиб кетиш ва ҳосил бўлган чиқиндини саралашни, 100%га кўтариш режалаштирилган.

Давлат шериги талабгорга қуввати аҳолидан чиқиндини ташиш учун зарур махсус чиқинди ташувчи техникалар ва бошқа турдаги лойиҳа доирасида қўлланиладиган техникалар харид қилиш, агар мавжуд бўлса улардан шу лойиҳа учун фойдаланиш талабини қўяди.

Лойиҳадан фойда кўрувчилар

Лойиҳа амалга оширилиши Шаҳрисабз туманида экологик вазиятни барқарорлаштириш, туман аҳолиси чиқинди ташиш бўйича дуч келаётган

муаммоларни бартараф этишга хизмат қилади. Тумандаги маҳалла фуқаролар йиғини, кўп қаватли уйлар, шаҳар ичидаги юридик шахслар лойиҳадан асосий фойда кўрувчилар ҳисобланади.

Молиялаштириш манбалари, схемалари ва графиги (йиллар кесимида)

Лойиҳани молиялаштириш манбаси талабгорнинг ихтиёрида бўлиб, талабгорнинг ўз манбалари ёки ташқи манбалардан (кредит, лизинг, бошқа корхонанинг молиявий ёрдами ва ҳоказо) бўлиши мумкин. Лойиҳанинг умумий нархи **8 100 362,56** минг сўмни ташкил қилади

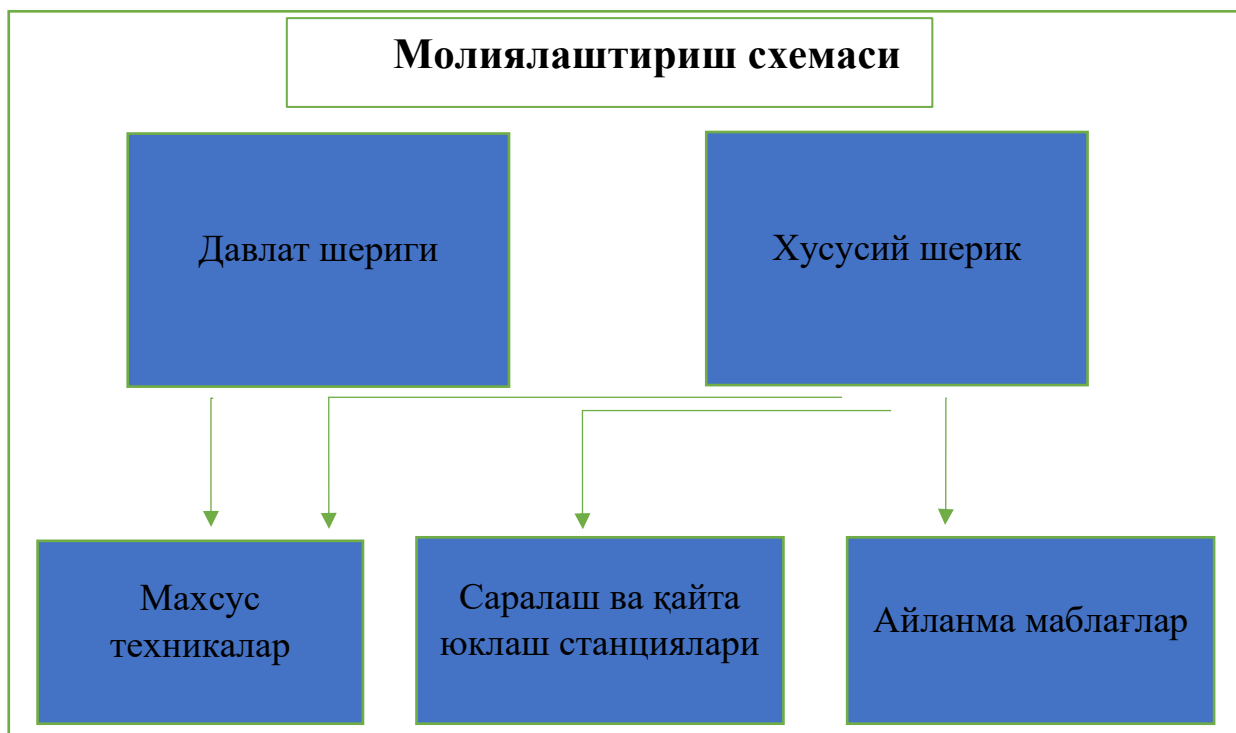
Лойиҳанинг долзарблиги

Мамлакатимизда амалга оширилаётган ислохотларнинг муҳим таркибий қисми атроф-муҳитни муҳофаза қилишни таъминлаш, табиий ресурслардан оқилона фойдаланиш, ҳудудларнинг санитария ва экологик ҳолатини яхшилашга қаратилган.

Шу ўринда Ўзбекистон Республикаси Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси томонидан тизимли равишда қатор ишлар амалга оширилди. Жумладан, маҳаллий ҳокимликлар ҳузуридаги ободонлаштириш бошқармалари негизидаги санитар тозалаш участкалари тасарруфида бўлган 1 439 та махсус техника, 86 та автотарози, 1 102 та чиқинди тўплаш майдончаси, 6 131 та контейнер ва 160 та қаттиқ маиший чиқинди полигонлари давлат унитар корхоналари тасарруфига ўтказилди.

Аmmo, шу билан бирга, қаттиқ маиший чиқиндиларни ташиб кетишни ташкил этиш ва улардан фойдаланиш соҳасида хусусий тадбиркорлик

фаолиятини янада ривожлантириш борасида ҳали ҳал этилмаган қатор муаммолар мавжуд.

Мухтасар айтганда, Ўзбекистон Республикаси Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси томонидан соҳада инфратузилмани такомиллаштириш бўйича амалга ошириб келинаётган ишлар юртимизда экология ва санитария муҳитини янада яхшилаш, аҳоли саломатлигини мустаҳкамлаш, шаҳар ва қишлоқларимизнинг янада обод ва кўркем қиёфа касб этиши йўлидаги улкан амалий қадамлардан биридир.

Мазкур лойиҳа ҳам шу ўзгаришларнинг ва ўзгартиришларнинг давоми ўлароқ, ҳудудда экологик вазиятни яхшилаш ва чиқиндиларни йиғиш ҳамда қайта ишлаш орқали аҳолини турмуш даражасини яхшилаш учун хизмат қилади.

2. Молия бўлими

2.1 Лойиҳани амалга ошириш ва молиялаштириш даври

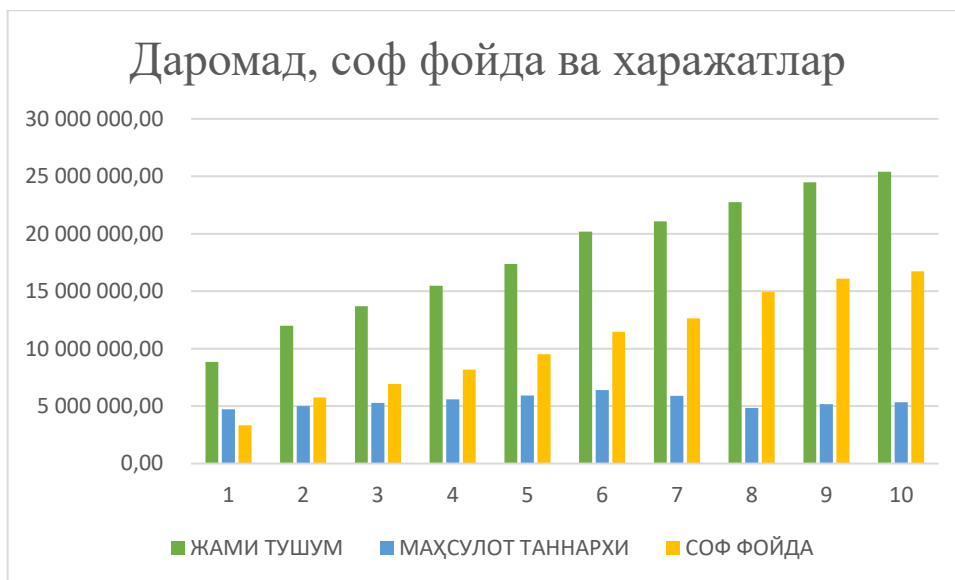
Лойиҳанинг дастлабки қиймати **8 100 362,56** минг сўми ташкил қилади. Лойиҳани молиялаштириш манбаси - хусусий шерикнинг ўз маблағлари, ҳомийлик маблағлари, тижорат банкларининг кредитлари ҳамда қонунчиликда тақиқланмаган бошқа ташқи манбалар бўлиши мумкин. Лойиҳани молиялаштириш манбаси сифатида бюджет маблағларидан фойдаланиш кўзда тутилмаган.

Лойиҳани амалга ошириш учун, хусусий шерикнинг натижаларида корхонанинг ликвидлиги ва рентабеллиги кўриниши керак. Бунга қўшимча қилган ҳолда, корхонанинг режаларида ҚМЧ соҳасидаги хизматларга бўлган талабни қондириш асосий вазифа сифатида кўрилиши керак.

минг сўм

Кўрсаткичлар	Давлат ташкилоти	Хусусий шерик	ЖАМИ	Структура (%)
Асосий воситалар (ишлаб чиқариш ускуналари ва махсус техникалар)	8 141 197,00	7 236 000,00	15 377 197,00	95%
Қурилиш ва реконструкция харажатлари		400 000,00	400 000,00	2%
Жами капитал қўйилмалар	8 141 197,00	7 636 000,00	15 777 197,00	97%
Эксплуатация харажатлари (молиявий харажатлар ва айланма маблағлар)	25 000,00	464 362,56	489 362,56	3%
Лойиҳани тайёрлаш харажатлари	25 000,00	0,00	25 000,00	0,15%
Айланма маблағлар	0,00	414 362,56	414 362,56	2,55%
Лойиҳани амалга ошириш билан боғлиқ бўлган бошқа кўзда тутилмаган харажатлар	0,00	50 000,00	50 000,00	0,31%
Бошланғич инвестицион капитал	8 166 197,00	8 100 362,56	16 266 559,56	100%
Бошланғич инвестицион капитал (АҚШ доллари эквивалентида)	760 353,54	754 223,70	1 514 577,24	
Улушлар	50,2%	49,8%	100%	

Ушбу лойиҳани амалга ошириш учун **3 йил** давомида **8 100 362,56** минг сўм миқдорида пул маблағларини жалб қилиш кўзда тутилмоқда. Хусусий шерик билан тузилаётган битим муддати **10 йил**ни ташкил қилади.

2.2 Ишлаб чиқариш харажатлари (эксплуатация харажатлари) ҳисоб-китоби

Умумий эксплуатация харажатлари 489 362,56 минг сўмни ташкил қилади. Ушбу маблағнинг асосий қисми 94,89 фоизи ёки 464 362,56 минг сўми хусусий шерик бўлишга талабгор томонидан қопланади. Давлат шериги сифатида Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш қўмитаси лойиҳани тайёрлаш билан боғлиқ харажатлар учун 25 000,00 минг сўм ажратади.

Лойиҳа тўлиқ қувватда ишласа, унинг бир йиллик умумий харажатлари 7,12 млрд. сўмни ташкил қилади. Харажатлар таркиби қуйидаги жадвалда кўрсатилган:

минг сўм

Харажатлар таркиби	Харажат миқдори	Харажат тури
Ишлаб чиқариш харажатлари	2 440 897	Доимий харажат
Электр ва ресурслар харажати	359 216	Доимий харажат
Электр ва ресурслар харажати	18 906	Ўзгарувчан харажат
Ишлаб чиқариш ходимлари иш ҳақи харажатлари	1 611 360	Доимий харажат
Ягона ижтимоий тўлов	193 363	Доимий харажат
Бошқа ишлаб чиқариш харажатлари	48 818	Доимий харажат
Мавжуд асосий воситалар амортизацияси бўйича харажатлар	1 221 180	Доимий харажат
Инвестиция қилинаётган асосий воситалар амортизация бўйича харажат	930 430	Доимий харажат
Бошқа операцион харажатлар	46 807	Доимий харажат
Бошқа операцион харажатлар	46 807	Ўзгарувчан харажат
Администрация иш ҳақи	162 000	Доимий харажат
Ягона ижтимоий тўлов	19 440	Доимий харажат
Банк комиссияси	23 501	Доимий харажат
Банк комиссияси	1 237	Ўзгарувчан харажат
ЖАМИ ХАРАЖАТЛАР	7 123 960	

2.3 Нарх стратегияси, маҳсулот таннархи, тарифлар

Нарх стратегияси компаниянинг фаолият йўналиши ва даромад манбаларига қараб ички ва ташқи факторларга боғлиқ. Корхонанинг аҳоли ва юридик шахслардан чиқиндини ташиш учун оладиган тўлови нархлари миқдори корхонанинг ўзига боғлиқ эмас. Чунки ушбу тўлов нархлари вилоят ҳокимлиги қарори билан бутун Қашқадарё вилояти ҳудудида бир хил этиб белгилаб келинади ва бу тартиб ҳозирда ўзгартирилиши режалаштирилмаган.

Сараланган иккиламчи хом ашёни сотишдан тушадиган тушум миқдори эса эркин бозор шароитида шаклланган талаб ва таклифга боғлиқ.

Қашқадарё вилояти ҳокимлиги қарорига кўра, Қашқадарё вилояти Шаҳрисабз туманида жисмоний шахслар учун бир йиллик тариф миқдори киши бошига 30 минг сўмни, юридик шахслар учун 1 куб метр ҚМЧ учун 40 минг сўмни ташкил қилади. Тарифларнинг ўсиши (йиллик ўсиш миқдори 5%) ни ҳисобга олган ҳолда лойиҳа амалга оширилиш муддати, 10 йил давомида тарифлар куйидагича бўлиши тахмин қилинмоқда:

Лойиҳа доирасида таклиф қилинаётган тарифлар прогнози

минг сўм

Кўрсаткичлар	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
Жисмоний шахслар учун	30	32	33	35	36	39	41	44	47	48
Юридик шахслар, 1м. куб ҚМЧ учун (ҚҚС билан)	40	42	44	46	48	52	54	58	62	64

Корхонанинг бир йиллик ишлаб чиқарадиган маҳсулотлари ва кўрсатадиган хизматларининг умумий таннархи лойиҳа амалга оширилишининг 1-йилида 4,96 млрд. сўмни ташкил этиши прогноз қилинмоқда. Ушбу таннарх таркибига:

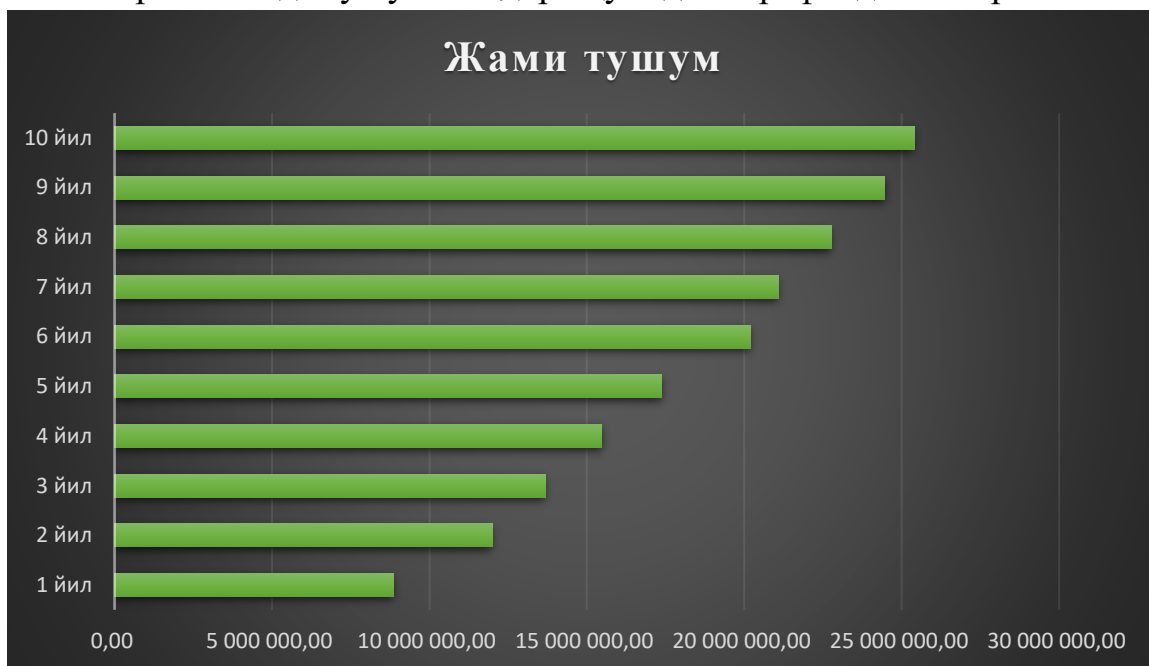
- ишлаб чиқариш харажатлари;
- энергия ресурслари харажатлари;
- ишлаб чиқариш ходимлари иш ҳақи харажатлари ва улар учун тўланган ЯИТ;
- мавжуд ва инвестиция қилинган асосий воситалар амортизацияси харажатлари;
- бошқа ишлаб чиқариш харажатлари;
- бошқа операцион харажатлар;
- маъмурият харажатлари ва улар учун тўланган ЯИТ;
- банк комиссияси;
- солиқлар киради.

2.4 Даромадлар ҳисоб-китоби

Ҳисоб-китобларга кўра, корxonанинг тўлиқ қувватда ишлаш шароитида бир йиллик жами даромадлари миқдори 25,77 млрд. сўмни ташкил қилади. Бунда аҳоли ва юридик шахслардан олинадиган чиқинди учун тўлов 7,04 млрд. сўм, сараланган иккиламчи хом-ашёни сотишдан тушган тушум 18,72 млрд. сўм бўлади. Ҳисоб-китобларда иккиламчи хом ашё (жумладан қоғоз, металл, резина ва ш.к.) саралаб, қайта сотилиши кўзда тутилган. Бироқ, хусусий шерикликка давогар корxonанинг мавжуд ишлаб чиқариш қувватлари, ушбу соҳадаги тажрибасидан келиб чиққан ҳолда, сараланган иккиламчи хом ашё қайта тишланиши, қиймат занжирида қўшимча қиймат яратиши мумкин. Бу эса олиниси мумкин бўлган даромадлар миқдори ва улушини ортишига олиб келади.

Йиллар кесимида тушум миқдори қуйидаги графикда келтирилган:

2.5 Лойиҳанинг молиявий кўрсаткичлари таҳлили(WACC, IRR, NPV)

Лойиҳа доирасида бир қатор молиявий кўрсаткичлар таҳлил қилинади. Ушбу кўрсаткичлар корхонанинг даромадлигини, киритилаётган инвестиция ўзини оқлаш-оқламаслиги, инвестициянинг даромадлик миқдорини тавсифлайди.

Дисконт ставкаси — бу келажакдаги даромад оқимларини ягона жорий қийматга айлантириш учун ишлатиладиган фоиз ставкаси.

Дисконтланган қоплаш муддати (discounted payback period, DPP) – бу лойиҳанинг рентабеллигини аниқлаш учун ишлатиладиган капитал бюджетлаштириш тартиби. Дисконтланган қоплаш муддати келгуси пул оқимларини дисконтлаш ва пулнинг вақт қийматини ҳисобга олиш йўли билан дастлабки харажатларни қоплаш учун қанча вақт кетишини билдиради. Ушбу ўлчов лойиҳанинг мақсадга мувофиқлиги ва рентабеллигини баҳолаш учун ишлатилади.

Соф дисконт даромад (net present value, NPV) – бу келажакдаги тўловлар оқимининг бугунги қийматини топиш учун фойдаланиладиган ҳисоб-китоблар натижасидир. У пулнинг вақт қийматини ҳисобга олади ва шу инвестиция муқобилларини таққослаш учун фойдаланилиши мумкин. NPV сармоя киритиш учун зарур бўлган капитал нархидан келиб чиқадиган дисконт ставкасига таянади ва салбий NPV бўлган ҳар қандай лойиҳа ёки инвестициядан қочиш керак.

Ички рентабеллик даражаси (internal rate of return, IRR) – бу келажақдаги пул тушумларининг ҳозирги қиймати ва дастлабки инвестиция харажатлари тенглаштирилган фоиз ставкаси, бунда соф дисконт даромад (NPV) 0 га тенг. NPV шу кунгача дисконтланган пул оқими асосида ҳисобланади.

Капитал баҳосининг ўртача қиймати (Weight average cost of capital, WACC) – бу капиталнинг ўртача қиймати, индикатор ҳар хил қимматли қоғозларга, лойиҳаларга сармоя киритиш зарурлигини баҳолашда ва кутилаётган инвестиция даромадларини дисконтлашда ва компания капиталининг нарҳини ўлчашда ишлатилади.

Фойдалилик индекси (Profitability index, PI) – бу лойиҳанинг ёки инвестициянинг жозибадорлигини ўлчайдиган кўрсаткич. PI келажақдаги кутилаётган пул оқимларининг жорий қийматини лойиҳадаги дастлабки инвестиция миқдориغا бўлиш йўли билан ҳисобланади.

Кўрсаткич	Ҳисоб-китоб
Дисконт ставкаси	14 %
Лойиҳа амалга ошириш даври, йил	10 йил
Инвестиция даврини ҳисобга олган ҳолда дисконтланган қоплаш муддати (DPP), йил	5 йил
Соф дисконт даромад (NPV) 10 йил учун, минг сўм	27 437 402
Ички рентабеллик даражаси (IRR), %	40 %
Капитал баҳосининг ўртача қиймати (WACC), %	25,8 %
Фойдалилик индекси (PI)	4,51

2.6 Молиявий хавф-хатарларни баҳолаш ва рисклар

Ихтиёрий бизнес учун риск тушунчаси таниш ва ўша бизнеснинг бир қисми ҳисобланади. Бизнесда рискни минимум даражага тушириш мумкин, бироқ уни бутулай йўқ қилиб бўлмайди. Рискни бизнесга салбий таъсир қиладиган воқеа ёки ҳолат сифатида таърифлаш мумкин. Паст даражадаги кўриқлаш туфайли корхонада активларнинг ёки бошқа қимматликларнинг йўқолиши, ускуналар ўғирланиши ана шундай рисклар таркибига киради.

Бизнесда энг кўп тарқалган риск турлари қўйидагилар:

- стратегик – бизнесга бутунлигича таъсир қиладиган ечимлар;
- мувофиқлик (комплеанс) – қонунлар, қоидалар, стандартлар ва амалиётдаги кодекслар билан иш жараёнини мувофиқлаштириш зарурати;
- молиявий – бизнеснинг молиявий транзакциялари, тизими ва структураси;

- операционал – операциол ва маъмурий тартиб-қоидалар;
- экологик – ташқи ҳодисалар, об-ҳаво ва ноқулай иқлим шароитлари;
- репутацион – корхонанинг жамоат олдида ёки давлат шериги олдидаги обрў-эътибори.

Юқорида тилга олингани каби рискларни йўқотиб бўлмайди. Хавф-хатарни энг паст даражага тушириш учун эса уларни тўғри бошқариш (риск менежмент) талаб этилади. Риск менежмент бизнес турига қараб фарқ қилади.

Хавф-хатарни бошқаришда қуйидаги босқичларга эътибор қилиш керак:

1. Хавфни аниқлаш;
2. Хавфни баҳолаш;
3. Хавфни бошқариш;
4. Кузатиш ва кўриб чиқиш.

Корхонада юзага келиши мумкин бўлган молиявий хавф-хатарларга тўғридан-тўғри бош бухгалтер ҳамда бош директор жавобгар бўлади. Иш жараёнида моддий қийматликлар миқдорининг камайиши, корхона активлари ҳажмининг пасайиши нафақат ўғрилик, кўзбўямачиликдан балки, эҳтиётсизлик оқибатида нотўғри юритиладиган бухгалтерия ҳисоботидан ҳам бўлиши мумкин.

Қаттиқ-маиший чиқиндиларни тўплаш ва қайта ишлаш бизнесида қайта ишланган маҳсулотларни харидорларга сотишда маҳсулот таннархи нотўғри ҳисобланган бўлса ва қайта ишланган хом ашё унга кетказилган харажатдан арзонроққа сотилса, бу корхона учун келгуси даврда зарарли молиявий натижаларга, хусусан салбий пул оқимига олиб келади.

3-бўлимда таъкидланганидек, бош бухгалтернинг вазифалари сирасига молиявий прогнозлар ва риск таҳлили киради. Бу борада бош бухгалтер зарур ҳисоб-китоб таҳлил ишларини амалга ошириши ва керакли чора кўриши ёки чора кўрилиши кераклиги тўғрисида раҳбариятга хабар бериши керак.

Молиявий риск инфляцион жараёнлар, ҳар томонлама тўловга лаёқатсизлик, валютавий тебранишлар ва бошқалардан келиб чиқади.

Бу рискларни компанияда молиявий бошқарув тизимини яратиш ва компаниянинг пул оқимларини самарали бошқариш йўли билан минималлаштириши мумкин.

Форс-мажор rischi – қутилмаган ҳолатлар (табiiй офатлар, иш ташлашлар, урушлар ва бошқалар) оқибатида юзага келадиган риск тури.

Бу рискларни камайтириш чора-тадбирлари корхонанинг молиявий мустаҳкамлиги етарли даражада бўлиши, зарур вақтда корхона форс-мажор ҳолатлари учун ишлатишга етарли пул-маблағлари мавжуд бўлиши билан боғлиқ.

3. Ижтимоий бўлим

3.1 Лойиҳанинг меҳнат ресурсларига эҳтиёжи ва унинг аҳоли бандлигига таъсири

Ҳар қандай лойиҳанинг муваффақиятли амалга ошиши учун зарур бўлган омилларидан бири у лойиҳа доирасида ишлайдиган ишчи кучи, яъни меҳнат ресурслари саналади. Лойиҳа доирасида кўп миқдорда тор доирадаги юқори малакали мутахассисларга эҳтиёж сезилмайди. Шунинг учун Қашқадарё вилоятининг Шаҳрисабз туманида қаттиқ маиший чиқиндиларни тўплаш, ташиш, саралаш клистер хизматларини ташкил қилиш лойиҳаси доирасида ўрта маълумотли ишчилар ишга ёлланиши мақсадга мувофиқ.

Ҳисоб-китобларга кўра, ушбу лойиҳа доирасида Шаҳрисабз туманида 114 та янги иш ўрни яратилади.

Давлат-хусусий шериклик асосида ташкил этиладиган лойиҳанинг бир йиллий умумий меҳнатга ҳақ тўлаш миқдори 1,99 млрд. сўмни ташкил этади. Ушбу маблағнинг 1,77 млрд. сўми ходимларнинг ойлик иш ҳақи учун, 212,80 млн. сўми ягона ижтимоий тўлов саналади. Ходимларга ойлик ва йиллик тўланадиган ҳақ миқдори қуйидаги жадвалда келтиришган.

Кўрсаткичлар	Сони	Ўртача иш ҳақи	Йиллик иш ҳақи фонди
<u>МАЪМУРИЯТ</u>			
Директор	1	4 000,00	48 000,0
Директор ўринбосари	1	3 500,00	42 000,0
Ишлаб чиқариш бўйича директор ўринбосари	1	3 500,00	42 000,0
Бош бухгалтер	1	2 500,00	30 000,0
ЖАМИ	4		162 000,00
<i>Ягона ижтимоий тўлов</i>	<i>12%</i>		<i>19 440,00</i>
<u>ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ХОДИМЛАРИ</u>			
Юкловчилар	53	1 200,00	761 760,0
Ҳайдовчилар	30	1 200,00	432 000,0
МФЙларда тўловлар бўйича мутахассис	19	1 200,00	273 600,0
Истеъмолчилар билан ишлаш бўйича мутахассис	3	1 500,00	54 000,0
Юридик шахслар билан ишлаш бўйича мутахассис	2	1 500,00	36 000,0
Қоровул	3	1 500,00	54 000,0
ЖАМИ	110		1 611 360,00
<i>Ягона ижтимоий тўлов</i>	<i>12%</i>		<i>193 363,20</i>
ҲАММАСИ БЎЛИБ	114		1 986 163,20

Лойиҳани бошқарадиган маъмурият ходимлари 4 кишини ташкил қилиб, улар директор, унинг ўринбосари, директорнинг ишлаб чиқариш масалалари бўйича ўринбосари ҳамда бош бухгалтердан иборат. Маъмурият учун йиллик иш ҳақи фонди **181 440** минг сўмни ташкил қилади.

Директорнинг вазифаси қуйидагилардан иборат:

- менежерларни ишга қабул қилиш, танлаш, йўналтириш, ўқитиш ва қайта тайёрлаш ва интизом билан бошқарув (менежмент) самарадорлигини оширади; кадриятлар, стратегиялар, мақсадлар қўйиш ва уларга эришиш; жавобгарликни тайинлаш, иш натижаларини режалаштириш, кузатиш ва баҳолаш;
- нархларни белгилаш ва бизнес битимлари тузиш;
- бизнес учун йўналиш белгилаш;
- ташкилотнинг мақсади, вазифалари ва умумий йўналишини яратиш, мулоқот қилиш ва амалга ошириш;
- компания номидан чеклар ва ҳужжатларни имзолаш;

- ташкилотнинг муваффақиятли одимлашини таъминлаш.

Директор ўринбосари вазифалари:

- директор турли сабабларга кўра иш вазифасини бажара олмай қолганда, унинг номидан корхонани бошқариш, иш жараёни узлуксизлигини таъминлаш;
- корхонада ишлар фаолиятини тўғри ташкил қилиш.

Ишлаб чиқариш бўйича директор ўринбосари:

- ишлаб чиқариш жараёнлари тўғри ташкил этилиши, жойларда юзага келадиган камчиликларни бартараф этишда тўғридан-тўғри масъул;
- ишлаб чиқариш ходимларини назорат қилиш, уларнинг иш фаолиятини юзага келиши мумкин бўлган анормал ҳолатларда қарорлар қабул қилиш ва бу орқали ишлаб чиқариш жараёнидаги муаммоларни бартараф қилиш вазифаларини бажаради.

Бош бухгалтер:

- корхона учун молиявий ва бухгалтерия ҳисоботлари тайёрлаш учун жавобгар;
- корхона раҳбариятига молиявий таҳлиллар, ривожланиш бюджети ва бухгалтерия ҳисоботларини тақдим этади;
- молиявий прогнозлар ва риск таҳлили учун жавобгардир.
- нақд пул маблағларини бошқариш, умумий бухгалтерия ҳисоби ва бир ёки бир нечта мулк учун молиявий ҳисоботни амалга оширади;
- молиявий тизимлар ва сиёсатни ишлаб чиқиш ва бошқариш учун жавобгар;
- иш ҳақи ҳисоблаш учун жавобгар;
- солиқ қонунчилигига риоя этилишини таъминлайди;
- компания учун барча молиявий операцияларни бошқаради;
- компания учун ички аудитор вазифасини бажаради.

Ишлаб чиқариш ходимлари сони эса 110 кишини ташкил қилиб, уларнинг ҳар бири муайян вазифа бажаради.

Шаҳрисабз туманида чиқиндиларни тўплаш, ташиш ва қайта ишлаш ишларини ташкил қилиш учун 23 дона чиқинди ташувчи машина ҳамда 7 дона бошқа турдаги махсус техника воситалари зарур. Ушбу техникаларни бошқариш учун 30 нафар ҳайдовчи ишга ёлланади. Шунингдек, ҳар бир чиқинди ташувчи машинада чиқиндиларни юклаш учун 2 нафар юкловчи

талаб қилинади. Чиқиндиларни юклаш жараёнида юкловчи ходимларнинг вақтинчалик меҳнатга лаёқатсизлиги шароитида чиқиндиларни тўплаш ва ташиш жараёнлари узлуксизлигини таъминлаш мақсадида юкловчилар жами сони 1,15 коэффициенти билан ҳисобланган. Шунда 53 нафар юкловчи талаб этилади.

Чиқинди ташиш машиналари ва бошқа махсус техникалар ҳайдовчилари:

- чиқиндиларни юклаш ва туширишда ёрдам беради;
- автотранспорт воситаси созлигини текширади, юк машинаси айрим турдаги хавфли чиқиндиларни ташиш учун мўлжалланган махсус хавфсизлик ускуналари билан жиҳозланганига ишонч ҳосил қилади;
- автотранспорт воситасининг бузилиши, бахтсиз ҳодисалар ёки қоидабузарликлар ҳақида хабар беради.

Юкловчилар:

- чиқинди йиғиш майдончалари, чиқиндилар учун контейнерлар тўпланган чиқиндиларни махсус чиқинди ташиш техникасига юклайди;
- қайта юклаш станциясига олиб борилган ва қайта ишланмайдиган маиший чиқиндиларни Мультилифт техникасига ортади ва ҳайдовчилар билан биргаликда полигонга ташиди.

МФЙларда тўловлар бўйича мутахассис:

- маҳаллаларда жойлашган хонадонларда юриб, аҳолидан чиқиндиларни ташиш учун тўловларни қабул қилади;
- аҳоли билан тўғридан тўғри муносабатга киришиб, чиқиндиларни тўплаш ва ташиш борасида юзага келган эҳтимолий муаммолар тўғрисида корхона раҳбариятини хабардор қилади.

Истеъмолчилар билан ишлаш бўйича мутахассис:

- миждозлар ёки ташриф буюрувчиларни шахсан ёки телефон орқали кутиб олади, уларнинг саволларига жавоб беради ёки керакли ходим томон йўналтиради;
- миждозлар билан барча турдаги алоқа каналлари (телефон, электрон почта, юзма-юз кўришиш ва ш.к.) орвали мулоқот қилади;
- миждозлар билан алоқага чиқиш орқали миждознинг компания маҳсулотлари ва хизматларига қизиқишини ошириш учун барча имкониятлардан фойдаланади;

- потенциал мижозларга сўровлар пайтида аниқ ва фойдали маълумот берилишини таъминлаш учун ташкилот маҳсулотлари, хизматлари, реклама кампаниялари ва бошқалар ҳақидаги янги маълумотлардан доимий равишда хабардор бўлади.

Юридик шахслар билан ишлаш бўйича мутахассис:

- тумандаги юридик корхоналар билан шартномалар имзолайди;
- юридик мижозлар томонидан бажарилган хизматлар учун тўланиши керак бўлган тўловларни қабул қилади.
- туманда янгидан ташкил қилинган юридик фирмаларнинг чиқиндини ташишга эҳтиёжи бор ёки йўқлигини ўрганади. Эҳтиёжи бўлган ширкатларга компания хизматларини таклиф қилади;
- юридик мижозлар билан амалга ошириладиган барча ишларни амалга оширади.

3.2 Меҳнат муҳофазаси ва техника хавфсизлиги нормалари

Ўзбекистон Республикасида меҳнат муҳофазаси ва техника хавфсизлиги нормалари 1996 йил 29 июнь куни тасдиқланган “Меҳнат муҳофазаси бўйича ишларни ташкил этиш тўғрисида”ги Намунавий низомга асосан қўлланилади.

Қаттиқ маиший чиқиндиларни йиғиш, ташиш, қайта ишлаш жараёнларининг ихтиёрий босқичида меҳнат қилаётган ишчи-хизматчилар ва ходимлар зарур техника хавфсизлиги нормаларига амал қилиши керак. Иш берувчи корхона ҳамда Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги томонидан эса ходимларнинг меҳнат муҳофазаси таъминланади. Техника хавфсизлиги нормалари билан ҳар бир ходим танишиб чиқиши меҳнат жараёнида унга сўзсиз бўйсунуши керак. Қаттиқ маиший чиқиндиларни йиғиш, ташиш, қайта ишлаш жараёнидаги техника хавфсизлик қоидалари куйидаги босқичларни ўз ичига олади:

- а) чиқиндиларни қабул қилиш;
- б) очиқ контейнерларни локализация қилиш ва қайта юклаш;
- в) эргономика;
- г) чиқиндиларни аниқлаш ва таснифлаш;
- д) номаълум чиқиндиларни ўз вақтида синовдан ўтказиш ва аниқлаш;
- е) нормаларга мос келмайдиган кимёвий моддаларни ажратиш;
- ё) юклаш ва тушириш ишлари;
- ж) чиқиндиларни аралаштириш;
- з) лабораторияда қадоқлаш / шикастланган қадоқ;
- и) чиқиндиларни ташишга тайёргарлик;
- й) хавфсиз юклаш тажрибаси;

- к) чиқиндиларни долигонда сақлаш;
- л) полигонда чиқиндини саралаш;
- м) хавфли ёки фавқулодда вазиятларда фойдаланиладиган ускуналарга ўчириш зарурлигини белгилайдиган ёрликлар ёпиштириш;
- н) дезинфекция тартиб-қоидалари.

Лойиҳа доирасида амалга ошириладиган ишлар меҳнат қилувчи ходимлар ва аҳоли учун хавфли таъсир қилиш муддатини камайтириш учун муҳандислик назорати, маъмурий назорат ёки шахсий ҳимоя воситаларидан фойдаланишни ўрганиши керак. Бунда муҳандислик назорати бошқаларига нисбатан афзал усул ҳисобланади.

Техник назорат воситаларига қуйидагилар киради:

- 1) шамоллатиш;
- 2) ёнғинга қарши воситалардан фойдаланиш;
- 3) технологик изоляция;
- 4) техник операциялар;
- 5) механизациялашган қайта ишлаш ускуналари.

3.3 Лойиҳанинг ижтимоий аҳамияти

Лойиҳани амалга ошириш натижасида ҳудудда маълум бир қатлам ижтимоий гуруҳни иш билан таъминлашга эришилади.

Ушбу лойиҳа доирасида тадбиркорнинг стратегик мақсади бўлиб, Шаҳрисабз туманидаги ҚМЧни қайта ишлаш имкониятларидан максимал даражада фойдаланиш, шунингдек, келажакда уни янада ривожлантириш ҳисобланади. Лойиҳани яратиш учун асосий шартлар:

- сиғимли ички истеъмол бозорининг мавжудлиги;
- туманда тадбиркорнинг яхши ишчанлик обрўси;
- ушбу соҳада инқилобий ўзгаришларни қилишга тайёр бўлган ёш, умидли, изланувчан жамоанинг борлиги;
- ходимларнинг фаолиятни бошлаш учун тайёргарлиги.

Ташкил қилинадиган фаолиятнинг устувор йўналиши Ўзбекистон Республикасининг кўрсатилаётган хизматларга бўлган эҳтиёжини ҳисобга олган ҳолда, давлат шериги ушбу лойиҳани амалга ошириш имкониятлари кўриб чиқади.

Лойиҳада қатнашувчи иккинчи томон, яъни тадбиркор (хусусий шерик)нинг вазифаси – корхонанинг юқори рентабеллигини таъминлаш ва кўшимча иш ўринлари яратилишига ва корхонанинг ижтимоий-иқтисодий манфаатларини қондиришга ҳисса қўшган ҳолда максимал иқтисодий фойда олишдан иборат.

4. Маркетинг тадқиқотлари бўлими

Ушбу саноатдаги бозор тенденциялари, айниқса мамлакатимизда жуда динамик ва айти пайтда мураккаб. Аммо шуниси аниқки, чиқинди йиғиш ва уни қайта ишлаш саноатидаги компания ишонч қозонгандан кейин, Ўзбекистон қонунчилиги асосида фаолият олиб борадиган компаниялар билан чиқиндини ташиш бўйича, шунингдек, қайта ишланган хом ашёни сотиш бўйича доимий ва барқарор шартномалар имзолаш имкониятига эга бўлади.

Охирги тенденциялар шунини кўрсатадики, чиқиндиларни тўплаш саноати, инвестицион жозибадорлик нуқтаи назаридан, қурилиш ва тижорат бизнеси билан рақобатлаша бошлаган. Бу тармоқлар ривожланиши ва кенгайиши билан кўпроқ чиқинди чиқариши табиий. Шунингдек, турар-жой бозорининг доимий талаби чиқиндиларни йиғиш ва қайта ишлаш саноатининг умумий даромадини барқарорлаштиришга ёрдам беради.

Келгусида чиқинди йиғиш хизматларига бўлган талаб аҳоли сонинг доимий ортиши, хусусийлаштириш ва бизнеснинг яратиши билан кўпайиб бораверади.

Хулоса ўрнида, ёқилғи харажатлари бу саноатдаги лойиҳа харажатларининг муҳим қисмларидан бири саналади. Келгуси йилда чиқиндиларни йиғиш ва ташишда фойдаланиладиган махсус техникаларни ҳаракатлантирадиган дизель ёқилғисининг нархи ошиши ушбу бизнес учун потенциал риск ҳисобланади.

4.1 Маҳаллий ва халқаро бозор имкониятлари

ҚМЧни тўплаш, ташиш, саралаш ва қайта ишлаш бозори, ташкилий тузилма нуқтаи назаридан номукамал рақобат бозори ҳисобланади. Шу билан бирга, у ўзининг бир қанча хусусиятларига кўра иқтисодий назарияда монополистик рақобат ва монополия бозори сифатида таснифланадиган бозор турларига ҳам яқинроқ. Ушбу ҳолатлар муқаррар равишда харидорларнинг хатти-ҳаракатларида, уларнинг асосий мақсадларининг ўзгариши, нархлар тизимида ўз натижасини кўрсатади, бу ҳам давлат томонидан амалга оширилаётган жараёнларни доимий равишда аниқ тартибга солишни талаб қилади.

Шаҳрисабз туманида қаттиқ маиший чиқиндиларни тўплаш, ташиш, саралаш кластер хизматларини давлат-хусусий шерикчилиги асосида бошқариш лойиҳаси ҳудудда чиқиндини йиғиш қамрови даражасини 100 фоиз даражасига чиқариши мўлжалланган. Ҳозирги 60 фоиз қамров даражасида тумандаги уй хўжаликлари ҳамда корхоналарнинг чиқинди ташиш билан боғлиқ эҳтиёжларини тўлалигича қондирмаяпти.

Ўтказилган маркетинг тадқиқотларига кўра, чиқиндиларни йиғиш нуқтаи назаридан, туманда ушбу лойиҳанинг мақсадли бозори сифатида қуйидаги уй хўжаликлари ҳамда корхона ва ташкилотлар лойиҳа доирасидаги ташкил этиладиган корхонанинг мақсадли бозори бўла олади:

- турар-жой бинолари;
- бизнес комплекслари;
- савдо марказлари ва анъанавий бозорлар;
- меҳмонхоналар;
- ресторанлар;
- умумий ўрта таълим мактаблари;
- жамоат объектлари;
- қурилиш майдонлари;
- фермерлар;
- касалхоналар ва бошқалар.

Лойиҳа аҳоли ва юридик фирмалар томонидан чиқариладиган маиший чиқиндиларни Шаҳрисабз тумани ҳудудида тўплаш, ташиш, саралаш ва қайта ишлашни ташкил этишга қаратилган. Туман аҳолиси 2021 йил ҳолатига кўра, 223 800 кишини ташкил этган ҳамда аҳолининг йиллик ўртача ўсиши 0,42% ни ташкил қилмоқда. Бу эса лойиҳа амалга ошишининг охириги йилига келиб аҳоли сони 9 539 кишига ортиб, 233 минг кишига етишини билдиради. Шунингдек, Қашқадарё вилояти Статистика бошқармаси маълумотларига кўра, Шаҳрисабз туманининг Ялпи Худудий Маҳсулоти (ЯХМ) Ўзбекистон ЯИМнинг ўртача ўсиш кўрсаткичи миқдорида ошмоқда. Аҳоли турмуш даражаси ортиши билан, уларнинг истеъмол даражаси ҳам ортади ва бу ҚМЧ миқдори йилдан йилга кўпайишини англатади.

4.2 Лойиҳанинг кўлами

Лойиҳа Шаҳрисабз тумани ҳудудини, яъни 1,70 минг км². майдонни ҳамда унинг 223 800 нафар аҳолисини қамраб олади. Лойиҳа ҚМЧ хизматларининг сифати билан боғлиқ муаммони ҳал қилиш заруриятига асосан амалга оширилмоқда. Лойиҳанинг асосий мақсади бўлиб, ҚМЧни тўплаш, ташиш, саралаш ва қайта ишлаш тизимини қайта шакллантириш, ҳудуддаги экологик ва санитар-эпидемиологик вазиятни, соғлиқни ва ҳаёт шароитларини яхшилаш ҳисобланади.

Шунингдек, лойиҳа чиқиндиларни қайта юклаш станцияси яратилишини кўзда тутди.

4.3. Рақобатдош устунликлар

Давлат-хусусий шериклик асосида Шаҳрисабз туманида ташкил этиладиган лойиҳа ва уни амалга оширувчи корхона ушбу бозорда, ушбу бизнесда янги ҳисобланади. Чунки ҳозирга қадар чиқиндини тўплаш иши билан ёки давлат томонидан Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш қўмитаси тасарруфидаги Давлат унитар корхоналари (“Тоza hudud” ДУК каби) шуғулланган ёки умуман ҳеч ким шуғулланмаган. Хусусий капиталнинг ушбу бизнесдаги улуши ниҳоятда паст ва кўпроқ Тошкент шаҳри ҳамда вилоят марказлари билан чекланади. Лойиҳа асосида ташкил этиладиган компания ишга киришишдан олдин бозорни пухта ўрганиши, ўзининг қиёсий устунлигидан муваффақиятли фойдаланиши лозим. Худуд бозорини тадқиқ қилиш асосида рақобатда устунлик берадиган бир нечта омиллар топилди. Улар сирасига мижозлар ва ҳамкорлар ишончи, ҳалоллик, чиқинди йиғишнинг бутун туман худудини қамраб оладиган мукамал тармоғи, кучли бошқарув, кучли операцион ҳаракатланиш ва бошқалар киради.

Қаттиқ маиший чиқинди йиғиш ва уни ташиш тармоғи корхонаси тумандаги кичик ва ўрта бизнес вакиллари, шунингдек, йирик саноат корхоналари билан ижобий алоқаларга эга бўлиши, улар орасида етарлича репутацияси бўлиши корхонага бошқалар билан рақобатда устунлик берадиган яна бир муҳим омиллардан биридир.

Корхона ўз ходимлари ва ишчиларига етарлича ойлик иш ҳақи беради. Уларни турли бонуслар ва ижтимоий ёрдам пакетлари билан қўллаб-қувватлайди. Ходимларга Ўзбекистон меҳнат муносабатларини тартибга солиш бўйича қонунлар ва бошқа қонуности ҳужжатларида белгиланган талаблар бўйича меҳнат қилиш, дам олиш учун шароит яратиб беради ва бу орқали тумандаги бошқа корхона ва ташкилотларга қараганда кадрлар меҳнат бозорида устунликка эришади ва ўз ишининг усталари билан меҳнат шартномалари имзолайди. Бу эса корхонага ходимларнинг ушбу бизнесни ривожлантириш учун бизнес эгалари билан бир қаторда жон куйдириши ва қайғуришини беради ва корхона шиддат билан олға интилади.

4.4 SWOT таҳлил ҳамда Marketing Mix (4P) стратегияси

Ушбу лойиҳанинг муваффақиятли амалга ошиши, ундан манфаатдор томонлар кўзлаган мақсадига эришиши учун лойиҳага таъсир қилувчи ички ва ташқи омилларни ҳисобга олган ҳолда унинг SWOT таҳлилини амалга ошириш керак.

SWOT таҳлил

Кучли томонлари (S – Strength) — кучли бошқарув, Шаҳрисабз туманидаги йирик аҳоли пунктига чиқиндини ташиш соҳасида хизмат қиладиган кенг тармоқнинг мавжудлиги, лойиҳанинг афзалликлари, иқтисодий устунлиги, мижозларнинг содиқлик дастури ҳамда соҳадаги тадбиркорнинг ишчанлик обрўси.

Кучсиз томонлари (W – Weakness) — ушбу лойиҳа доирасида катта миқдордаги бошланғич капиталнинг талаб этилиши. Ушбу маблағлар, асосан, чиқинди ташиш бўйича махсус техникалар харид қилиш, чиқиндиларни қайта юклаш станцияси сотиб олиш учун сарфланади.

Имкониятлар (O – Opportunities) — йилдан йилга аҳоли сонининг кўпайиб бориши, худудда кичик ва ўрта тадбиркорлик субъектлари сонининг муттасил ўсиши.

Хавф-хатарлар (T – Threat) — иқтисодиётнинг пасайиши, рақобат муҳитининг ҳаддан ортиқ ортиб кетиши, ўзгарувчан харажатлар, ёқилғи нархининг кескин қимматлашуви. Шунингдек, институционал ўзгаришлар вужудга келиши (қонунчилик ўзгариши ва ш.к.).

Marketing Mix ёки 4P стратегияси маркетингда кенг қўлланиладиган стратегиялардан бири бўлиб, у маркетинг режалаштиришнинг тўртта асосий “координаталарига” асосланади. Улар қуйидагилар:

Product (маҳсулот) – товар ёки хизмат, ассортимент, сифат, маҳсулот хусусиятлари, дизайни ва эргономикаси;

Price (нарх) – нарх, устамалар, чегирмалар;

Promotion (танитиш) – реклама, сотишни рағбатлантириш;

Place (жой) – етказиб бериш, савдо нуқталарининг жойлашуви, тарқатиш каналлари, сотувчи ходимлар.

Marketing Mix модели бозорда маҳсулотни самарали тарғиб қилиш учун сотувни бошқаришни ва ишлаб чиқиши мумкин бўлган барча керакли маҳсулот параметрларини ўз ичига олади.

Ушбу лойиҳа доирасида пул тушумлари а) аҳоли ва юридик шахсларнинг чиқиндилар учун тўлайдиган тўловлардан; б) ҚМЧларни қайта ишлаш ва уларнинг сотувини ташкил этишдан тушади. 4P стратегиясини ҚМЧ сотувини ташкил этиш доирасида қўллаш мумкин.

Product. Аҳоли ва ташкилотлардан чиқинди йиғиб олинishi натижасида куйидаги қайта ишланадиган хом ашёлар сараланади ва уларни қайта ишлайдиган корхоналарга сотилади:

- қоғоз;
- металл;
- резина;
- полиэтилен;
- текстил;
- шиша маҳсулотлари.

Қайта ишланадиган хом ашёлар Қашқадарё вилояти ва унга ёндош худудлардаги хом ашёни қайта ишлаш билан шуғулланадиган турли хил корхоналарга сотилади. Сотиш жараёнини тўғри амалга ошириш учун хом ашё ассортиментини кўпайтириш, уларни энг мақбул нархда сотишни ташкил қилиши керак.

Price. Чиқиндини тўплаш, ундан сараланадиган иккиламчи хом ашёни сотиш, иккиламчи хом ашё (қоғоз, металл, шиша маҳсулотлари каби) нинг ўзини тўплаш ва сотиш билан Шаҳрисабз туманида бир нечта корхона, шунингдек жисмоний шахслар шуғулланади. Шунинг учун хусусий шерик томонидан қайта ишланадиган хом ашё сотуви ташкил этилганда нарх таклифи энг яхшилардан бири бўлиши керак, энг кўп маҳсулот харид қиладиган ва доимий харидорлар учун нарх чегирмалари қилинади.

Promotion. Маркетингнинг вазифаси бозорни ўрганиш билангина чегараланиб қолмай, корхона маҳсулотларининг керакли харидорларига етиб боришини таъминлашдан иборат. Айни мақсадга эришиш учун маҳсулотлар тарғиботи, рекламаси тўғри ташкиллаштирилиши керак. Корхона маҳсулотлари ва улар тўғрисидаги маълумотлар ҳам анъанавий (билбордлар, реклама доскалари, телевидение орқали маркетинг), ҳам замонавий (SMM – ижтимоий тармоқлардаги маркетинг) маркетинг каналлари орқали мақсадли аудиторияга етказилади.

Place. Маҳсулотлар сотуви амалга оширилаётганда сотиш жойи аҳамияти ҳам юқори. Бунда жойнинг етарли инфратузилмаси билан таъминланганлиги, автомобил йўлларига яқинлиги савдонинг кўпайиши учун муҳимдир.

4.5. Сотиш ва маркетинг стратегияси

Маркетинг стратегияси

Тайёрланган маркетинг стратегияси профессионализм, мижозларга мукамал хизмат кўрсатиш, ҳалоллик ва сифатли хизмат кўрсатишга асосланган. Компания ўзи учун содиқ мижозлар базаси (LCB – loyal customer base) яратилишини таъминлайди.

Корхона ўз ишининг натижалари ва корхона хизматларидан қониққан мижозларнинг тавсиялари, таклифлари ва шикоятларини инобатга олган ҳолда савдо даражасини оширади.

Савдо ва маркетинг жамоаси соҳадаги катта тажриба асосида ишга олинади ва улар ўз мақсадлари ҳамда корxonанинг умумий мақсадларига эришиш учун мунтазам равишда тажриба орттириб боради ва қайта тайёрланади.

Корxonанинг мақсади Шаҳрисабз туманида чиқиндини тўплаш ва сараланган иккиламчи хом ашёни сотиш бўйича энг етакчи корхонага айланиш саналади. Бунинг учун компания қуйидаги маркетинг ва сотиш стратегияларидан фойдаланиши тавсия этилади:

- Турар-жой бинолари, кўп қаватли уйлар, меҳмонхоналарга ўз бизнесини танитиш мақсадида брошура ва танишув хатлари юбориш ва бу билан бизнесни танитиш;
- Флаер ва визиткалар чоп этиб, уларни мақсабли аудитория саналадиган кичик ва ўрта бизнес корхоналари тарқатиш;
- Дўстлар ва оила аъоларидан фойдаланиб, бизнес тўғрисида ён-атрофга, туманнинг қишлоқ ҳудудларига маълум қилиш;
- Мактаблар, кутубхоналар, маҳаллий чойхона ва бошқа одамлар гавжум бўладиган жойлардаги эълонлар тахталарида компания ва у таклиф қилаётган маҳсулотлар ҳақида маълумот жойлаш;
- Маҳаллий босма ва электрон оммавий ахборот воситалари, жумладан Телеграм каналлари орқали мақсадли аудиторияга корхона хизматларини реклама қилиш.

Қаттиқ маиший чиқиндиларни йиғиш бизнеси биринчи йилнинг ўзидаёқ даромад келтирадиган бизнеслар сирасига киради.

Сотиш стратегияси

Корхона фаолият олиб бориши натижасида қуйидаги икки манбадан пул тушумлари тушади:

- а) аҳоли ва юридик шахсларнинг белгиланган тарифлар бўйича чиқиндилар учун тўлайдиган тўловлари;
- б) қаттиқ маиший чиқиндилар орасидан хом ашё сифати сотишга яроқли маҳсулотлар сотуви.

Аҳоли томонидан чиқиндилар ташиш учун тўланадиган йиллик тўловлар миқдори 6,71 млрд. сўмни (қамров даражаси 100 % бўлганда), юридик шахслар томонидан тўланадиган тўлов миқдори эса 328,80 млн. сўмни (шартнома қилган юридик ташкилотлар билан) ташкил этилиши прогноз қилинмоқда. Бунда Шаҳрисабз туманида истиқомат қилувчи 223,8 минг аҳолининг йиллик 30 минг сўмдан, шу ҳудудда Тоза ҳудуд ДУК билан шартнома қилган 274 та юридик шахснинг ҳар бир метр куб чиқинди учун 40 минг сўмдан тўлов қилиши кутилмоқда.

ҚМЧ таркибидан саралаб олинган иккиламчи хом ашё савдосидан тушадиган тушум миқдори эса қуйидагича бўлади:

Номи	Ўлчов бирлиги	1 йиллик сараланган иккиламчи хом-ашё	1 тонна сараланган иккиламчи хом-ашёнинг нархи (ҚҚС билан)	Тўлиқ ишлаб чиқариш қувватидаги тушум (ҚҚС билан)
Қоғоз	тонн	11 579	800,00	9 263 305,80
Металл	тонн	1 409	500,00	704 550,38
Резина	тонн	490	500,00	245 061,00
Полиэтилен	тонн	10 476	700,00	7 333 450,43
Текстиль	тонн	2 389	350,00	836 270,66
Шиша	тонн	2 267	150,00	340 022,14
Жами		28 611		18 722 660,40

4.6 Талаб ва таклиф

Иқтисодиётда исталган турдаги маҳсулот, товар ёки хизматнинг бозор нархи талаб ва таклиф эгри чизиқлари кесишган нуқта белгилаб беради.

Талаб истеъмолчиларнинг маълум турдаги товар ва хизматларга бўлган эҳтиёжи. Талабнинг энг кенг тарқалган миқдорий характеристикаси – хизматларга бўлган талаб эластиклиги деб аталади. Хизматларга бўлган талаб

Талабнинг нарх эластиклиги = талаб қилинган миқдорнинг %да ўзгариши / нархнинг %да ўзгариши

эластиклигининг учта тури мавжуд: нарх эластиклиги, даромад эластиклиги ва турли хизматлар учун ўзаро мослашувчанлик.

Нарх эластиклиги маҳсулот нархининг ўзгаришига нисбатан истеъмол ҳажмининг ўзгаришини ўлчаш билан ифодаланади.

Талаб эластиклигининг миқдорий ифодаси муайян мамлакат истеъмолчилик хулқ-атворининг ўзига хос хусусиятларини акс эттиради, чунки у истеъмол имтиёзларининг жамланганлиги, аҳолининг даромад даражалари, миллий хусусиятлари ва иқтисодиёт ривожланишидаги умумий вазият билан белгиланади. Шунинг учун, одатда, бир мамлакат маълумотларидан олинган эластиклик характеристикасини бошқа мамлакат шароитига ўтказиш нотўғри ҳисобланади. Бироқ, умумий қоида шундан иборатки, берилган хизмат жавоб берадиган талаб қанчалик юқори бўлса ва унинг ўрнини босувчилар сони қанчалик кам бўлса, нарх эластиклиги шунчалик паст бўлади. Ўзбекистонда ҳозирча бу коэффициентга тааллуқли ҳисоб-китоблар йўқ.

Нарх омилидан ташқари нархсиз омиллар ҳам талаб ва таклифга таъсир қилади. Талаб миждозлар (аҳоли) сони, жисмоний шахс, оиланинг ўртача даромади билан белгиланади.

Таклиф истеъмолчилар учун мавжуд бўлган маълум бир товар ёки хизматнинг умумий миқдорини тавсифловчи асосий ичтисодий тушунчалардан бири. Таклиф нархга тўғри пропорционал бўлиб, маҳсулот нархи ошса, унинг таклифи ҳам ошишини билдиради.

5. Техник-технологик бўлим

5.1. Технологик ва техник ечимлар акс эттириш

Мамлакатимизда атроф-муҳитни муҳофаза қилишни таъминлаш, табиий ресурслардан оқилона фойдаланиш, шунингдек, ҳудудларнинг санитария ва экологик ҳолатини яхшилаш соҳасида изчил сиёсат амалга оширилмоқда.

Ҳозирда республика ҳудудида умумий қуввати йилига 894 минг тонна ҚМЧни қайта ишлайдиган 183 та корхона, шу жумладан 72 та полимер плёнка ва пластмассани, 65 та қоғоз ва картон буюмларини, 17 та шина ва резинотехника буюмларини, 10 та метални, 6 та шишани, 2 та мой ва текстилни, 11 та бошқа чиқиндиларни қайта ишлаш корхоналари мавжуд.

Шу билан бирга республиканинг 9 та шаҳрида (Андижон, Нукус, Бухоро, Жиззах, Шаҳрисабз, Навоий, Термиз, Гулистон ва Урганч) умумий қуввати йилига бир миллион тоннадан ортиқ маиший чиқиндиларни қайта ишлаш қувватига эга бўлган, ҚМЧни тўплаш, ташиш, саралаш, утилизация қилиш, қайта ишлаш ва кўмиш бўйича кластерларнинг ташкил этилиши ҚМЧнинг истеъмол қимматига эга таркибларидан фойдаланиш самарадорлигини ошириш йўлидаги муҳим қадамлардан биридир.

ҚМЧ билан боғлиқ ишларни амалга ошириш тизими самарали ишлаганининг асосий омили ҚМЧни ўз вақтида тўплаш ҳамда уларни қайта ишлаш ва (ёки) жойлаштириш жойларига ташиш ҳисобланади.

Кўрсатилаётган хизматлар сифатини яхшилаш мақсадида органик, қайта ишланадиган ва қайта ишланмайдиган ҚМЧни тўплаш ва олиб чиқиб кетиш жадваллари мақбуллаштирилади, ҚМЧ ҳосил бўладиган олис участкалар учун махсус зичловчи қурилмалар билан жиҳозланган қайта юклаш пунктлари қурилади.

5.2 Лойиҳа тузилиши

Лойиҳа ҳудудда мавжуд чиқиндиларни ташиш ва йиғиш тизимини модернизация қилиш ва қайта қуришни ўз ичига олади. Қаттиқ маиший чиқиндиларни тўплаш, ташиш, утилизация қилиш, қайта ишлаш ва кўмиш бўйича самарали тизимни яратиш лойиҳанинг асосий босқичи ҳисобланади. Ушбу тизимни самарали бажариш учун лойиҳа доирасида 100 та контейнерлар, 7 та чиқинди ташиш учун мўлжалланган махсус техника, 1 та чиқиндиларни қайта юклаш линияси харид қилиш ва 10 та чиқинди йиғиш

шаҳобчасини куриш режалаштирилган. Ҳамда давлат томонидан тақдим этиладиган мавжуд асосий воситалар (16 та чиқинди ташувчи, 1 та мултилифт, 1 та ассентизатор ва 3 та бошқа махсус техникалар) маиший чиқиндиларни ташиш билан боғлиқ бўлган ишларни самарали ҳал этишда кўмаклашади.

Давлат томонидан тақдим этиладиган махсус техникалар

Махсус техника тури	Махсус техника русуми	Сони
Мусуровоз	ISUZU NPR 82 L KL5VAY, ISUZU NQR 71 PL	16
Мултилифт	ISUZU NQR 71 PL	1
Ассентизатор	ISUZU	1
Бошқа техникалар		3

5.3. ҚМЧларни тўплаш, ташиш ва саралашнинг технологик босқичлари

Қаттиқ маиший чиқиндилар ихтисослаштирилган транспорт воситаларида (чиқинди ташиш машиналари ва бошқа ихтисослаштирилган машиналарда) ташилади.

Чиқинди тўплаш шохобчаларидаги, шунингдек ташкилотлардаги қаттиқ маиший чиқиндиларни вақтинчалик тўплаш ва сақлаш учун ташкил этилган жойлардаги чиқинди контейнерлари экипаж юкловчилари томонидан ихтисослаштирилган транспорт воситасининг манипулятор механизмига ўрнатилади ва унинг махсус механизми ёрдамида (механик тарзда) чиқинди кузовига бўшатилади.

Манипулятор механизми билан жиҳозланмаган ихтисослаштирилган транспорт воситасининг чиқинди кузовига контейнерларни бўшатиш экипаж юкловчилари томонидан қўл кучи билан амалга оширилади.

«Сигнал» усулида йўналиш жадвали бўйича етиб келган ихтисослаштирилган транспорт воситасига қаттиқ маиший чиқиндиларни жойлаштириш истеъмолчилар ва экипаж аъзолари томонидан амалга оширилади.

Бунда қаттиқ маиший чиқиндилар махсус чиқинди қопларида (пакетларда) ёки ғилдиракли контейнерларда (40 — 120 л) сақланган ҳолларда уларни ихтисослаштирилган транспорт воситасига жойлаштириш экипаж юкловчилари томонидан амалга оширилади.

Қаттиқ маиший чиқиндиларни ихтисослаштирилган транспорт воситасига юклаш жараёни пиёдалар, автотототранспорт воситалари ҳамда велосипедлар ҳаракатига тўсқинлик қилмаслиги лозим.

Чиқинди сақлаш контейнерлари қаттиқ маиший чиқиндилардан тўлиқ, қолдиқсиз тозаланиши ҳамда санитария талабларига мувофиқ дезинфекция қилиниши керак.

Қаттиқ маиший чиқиндиларни юклаш ва ташиш ишлари уларни тушириб қолдириш, авария ҳолатини пайдо қилиш, инсонлар соғлиғи ва атроф-муҳитга зарар етказиш эҳтимолларини истисно қилувчи усуллар билан амалга оширилади.

Қаттиқ маиший чиқиндиларни ташишга ихтисослаштирилмаган - ағдарма ва бортли махсус транспорт воситаларидан маиший чиқиндиларни ташиш мақсадида фойдаланилганда, чиқиндиларнинг тўкилиши ва суюқликнинг (филтрат) оқиши ҳамда чиқинди чангларининг атмосфера ҳавосига тарқалишини олдини олиш чоралари кўрилиши лозим.

Қаттиқ маиший чиқиндиларни юклаш ва ташишда қуйидагиларга йўл қўйилмайди:

- контейнерларда сақланаётган чиқиндилар ёки чиқинди уюмларидан иккиламчи хом ашё ажратиб олиш;
- юклаш жойида чиқинди қолдиқларини қолдириш ёки уларни ён атрофга сочиб юбориш;
- экипаж аъзоси бўлмаган шахсларни жалб қилиш («сигнал» усулида тўплаш ва олиб чиқиб кетиш ҳоллари бундан мустасно) ёки уларни ихтисослаштирилган транспорт воситасида ташиш.

Ишлаб чиқариш қуввати даражаси, юқорида айтиб ўтилганидек, сменали қуввати ва йилига иш кунлари сонига боғлиқ бўлиб, лойиҳани

баҳолашда консерватизм нуқтаи назаридан қувватни босқичма-босқич ривожлантириш назарда тутилган.

Шаҳрисабз туманида қаттиқ маиший чиқиндиларни йиғиш, ташиш, саралашни тўғри ташкил этиш учун қуйидаги жараёнлар кема-кетлиги амалга оширилади.

1. Биринчи навбатда аҳоли ва юридик шахслар томонидан ҳосил бўлган ҚМЧ чиқинди ёйиш шаҳобчаларида ёки чиқинди контейнерларида тўпланади.
2. Сигнал усулида эса йўналиш жадвали бўйича қаттиқ маиший чиқиндиларни йиғиш амалга оширилади.
3. Кейинги босқичда йиғилаган чиқинди ҳудудда жойлаштириш режалаштирилган саралаш комплексига ташилади.
4. Саралаш босқичидан ўтган қайта ишланмайдиган чиқиндилар қайта юкланади
5. Қайта юклаш станцияси бир вақтнинг ўзида саралаш комплекси ҳудудига жойлаштириш режалаштирилган
6. Қайта юкланган ҚМЧ 10-20 м³ ҳажмдаги контейнерларга зичланган ҳолда жойлаштирилади
7. Контейнерлардаги чиқиндилар махсус техника мультилифт орқали чиқинди полигонига ташилади.

5.3.1. Маиший чиқиндиларни йиғиш пункти

Маиший чиқиндиларни йиғиш уй хўжаликларидан ёки тижорат ёки давлат идоралари участкаларида бошланади. Маиший чиқиндиларни йиғиш пункти асосан шаҳарнинг турар жойларида, айниқса кўп қаватли турар-жой бинолари зич жойлашган жойларда ишлайди. Маиший чиқиндиларни йиғиш пунктларини такомиллаштириш керак, чунки улар чиқиндиларни бошқариш тизимининг муҳим қисмидир. Маиший чиқиндиларни йиғиш пунктлари қайта ишланадиган материалларни қўлда ажратиш орқали чиқиндиларни камайтириши мумкин. Ушбу тизим содда бўлса-да, жуда самарали эканлигини исботлади. Кейинчалик, қайта ишланадиган материаллар норасмий сектор томонидан тўпланади, қайта ишланади ва кейинги фойдаланиш учун қайта ишланади.

Қонунчиликка мувофиқ кўп квартирали аҳоли хонадонларидан маиший чиқиндиларни ташиб кетиш махсус чиқинди тўплаш шаҳобчалари орқали амалга оширилиши белгиланган.

Шаҳрисабз туманидаги мавжуд кўп қаватли уйлар учун дастлабки ҳисоб-китобларга кўра 10 дона намунали чиқиндиларни йиғиш

шаҳобчаларини қуришга эҳтиёж бор. Шу сабабли, лойиҳа доирасида хусусий шерик томонидан 10 та чиқиндиларни йиғиш шаҳобчалари қуриш учун инвестиция киритилади.

5.3.2. Чиқинди йиғиш контейнерлари

Ҳозирги Қашқадарё вилояти Шаҳрисабз туманида чиқинди йиғиш баклари ўрнатилган бўлиб, улар 2014 ва 2018 йиллар оралиғида харид қилинган. Шу билан бирга, вилоятлардаги қаттиқ маиший чиқиндиларни йиғиш тизими чиқиндиларни йиғиш самарадорлигини оширишни истаса, чиқиндини йиғиш бакларини алмаштириш талаб қилинади. Вилоятда асосан **0,75 м³** ҳажмли пўлат баклар ишлатилади.

Лойиҳа доирасида **1,1 м³** ҳажмдаги **100 та** бакларни харид қилиш режалаштирилмоқда. ҚМЧни чиқинди йиғиш пунктларининг ўзида ҳар хил рангдаги қоқоқларга қараб, фуқароларнинг онги ошиб бориши ва тарбияланиши натижасида, дастлаб сараланиши режалаштирилмоқда, яъни фуқаролар қайта ишланиш учун яроқли бўлган турли чиқиндини (шиша идишлар, пластмасса, қоғоз ва бошқаси) тегишли рангдаги қоқоқли контейнерга ташлашади.

5.3.3. Чиқинди ташиш техникалари

Бугунги кунда “Тоза ҳудуд” ДУК Шаҳрисабз тумани филиали ҳисобидан 9 та махсус чиқинди ташувчи техникалар мавжуд. Туманда йиғилган маиший чиқиндилар махсус техникалар ёрдамида лойиҳа доирасида ишга тушириладиган чиқиндиларни саралаш комплексига келтирилади.

Ҳозирда Шаҳрисабз туманида 223 минг аҳоли рўйхатга олинганлигини, маиший чиқиндиларни қайта юклаш станциялари орқали полигонларга жўнатиш тизими яраталиши ҳисобига, махсус техникалардан самарали фойдаланиш имкониятлари ошиши, яъни ҳар бир техникани бир кунлик катнови камида 3,0 мартабага етишини ҳисобга олинса, ўртача ҳар 12,0 минг аҳоли учун 1 та чиқинди ташувчи техника лозим бўлади. Шу сабаб, лойиҳа доирасида хусусий шерик томонидан тўла қувватни таъминлаш учун қўшимча 7 та махсус чиқинди ташувчи техникаси сотиб олиш учун инвестиция киритилади.

Таклиф этилаётган лойиҳа фақат ишлаб чиқариш самарадорлигини дастлабки яхшилашга қаратилганлиги сабабли, биринчи босқичда такомиллаштиришнинг энг яхши варианты Хусусий шерик сифатида қатнашадиган корхона га энг керакли "универсал" технологияларни тақдим этиш эканлиги тўғрисида келишувга эришилди. Ўзбекистонга келсак, бу маълум даражада обрў қозонган, юк ташиш ҳажми 7 дан 12 м³ гача бўлган юк машиналари.

Шаҳрисабз туманида хосил бўлаётган маиший чиқиндилар, лойиҳа доирасида ишга тушириладиган чиқиндиларни қайта юклаш станциясига келтирилади ҳамда саралашдан ўтказилган чиқиндилар қайта юклаш технологияси ёрдамида контейнерларга зичланиб, махсус Мультилифт техникалари ёрдамида Чирокчи туманидаги чиқинди полигонига

жойлаштирилади. Шу сабаб, лойиҳа доирасида хусусий шерик томонидан саралашдан ўтиб махсус қайта юклаш технологияси ёрдамида 10-20 м³ ҳажмдаги контейнерларга зичланган маиший чиқиндиларни полигонларга олиб бориш учун 2 та махсус Мультилифт техникаси сотиб олиш учун инвестиция киритилади.

Чиқиндиларни қайта юклаш станцияси

Шаҳрисабз туманида хосил бўлаётган маиший чиқиндиларни махсус чиқинди ташувчи техникалар ёрдамида, лойиҳа доирасида ишга туширилиши режалаштирилаётган чиқиндиларни қайта юклаш станцияга олиб келиш орқали, ушбу ҳудудда чиқинди полигонига бўлган эҳтиёжни йўққа чиқаради. Бу эса туманни экологик вазиятини яхшилашга катта хизмат қилади. Бунинг учун туманнинг чиқинди полигонига йўналиши қулай бўлган ҳудуддан 0,50 дан 5,4 Гача бўлган ерга эҳтиёж туғилади. Мазкур ажратилган жойга бир вақтнинг ўзида маиший чиқиндиларни қайта юклаш технологиялари ишга тушириш режалаштирилган. Шаҳрисабз тумани аҳоли сони ва чиқиндиларни тўпланиш меъёрларини ҳисоб-китоб қилган ҳолда қунига 100 тонна маиший чиқиндиларни қайта юклаш имкониятига эга бўлган 1 та чиқиндиларни қайта юклаш ускунаси учун инвестиция киритилади.

5.4 Лойиҳанинг ҳал қилувчи кўрсаткичлари, компонентлари, шунингдек, уларнинг ҳисоб-китоб қилинган қийматлари баён қилинади.

<i>Номи</i>	<i>Давлат ташкилотидаги асосий воситалар сони</i>	<i>Хусусий шерик томонидан лойиҳага киритиладиган асосий воситалар сони</i>
Чиқиндиларни қайта юклаш станцияси	0	1
Чиқинди ташувчи (Исузу) 7м ³ ҳажмли	16	7
Самосвал 25 т.	1	0
Фронтал автоюклагич	1	0
Мультилифт	1	0
Махсус техника Мультилифт (Қайта юклаш станцияси учун)	0	2
Ассенизатор	1	0
Бульдозер	1	0
Ер ости чиқинди йиғиш шахобчаси	0	10
Чиқиндилар учун контейнерлар	0	100

Жадвалда келтирилган асосий воситалар билан таъминланса, Шаҳрисабз туманида аҳолини маиший чиқиндиларни ташиб кетиш хизмати билан қамраб олиш даражасини 100 % га чиқарилади.

6. Экологик бўлим

6.1. Лойиҳанинг атроф-муҳит ҳолатига таъсири

Ҳозирги вақтда чиқиндиларни қайта ишлаш долзарб, истиқболли ва умуман муҳим йўналиш ҳисобланади. Бунинг долзарблиги нафақат чиқиндиларни йўқ қилишни талаб қиладиган чиқиндилар ҳажмида, балки яқин келажакда ушбу ҳажмларнинг жиддий пасайишига умид қилишнинг ҳожати йўқлигини ва сайёрамизнинг ўзини ўзи тиклаш манбаи чексиз эмаслигини англашда. Ушбу йўналишнинг аҳамияти атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ва экологик вазиятни яхшилаш бўйича аниқ талаблар билан изоҳланади, чунки ифлосланиш кирадиган экотизимларнинг заҳарланиши катта зарар этказди, аммо чиқинди уюмлари ва чиқиндихоналар эгаллаган майдонларнинг ўсиши камроқ хавфли. Ўз навбатида, катта миқдордаги рухсатсиз ахлатхоналар турли хил касалликлар, шунингдек уларни ташувчилар ва атрофдаги экотизимларга жиддий зарар этказиши мумкин бўлган турли хил ҳайвонлар учун жой бўлиши мумкин. Асосан чиқиндиларнинг моҳияти, унинг инсон саломатлиги ва атроф-муҳитга таъсири тўғрисида хабардорликни ошириш орқали кенг жамоатчиликни қўллаб-қувватлашни таъминлаш керак.

Шу билан бирга, асосан чиқиндиларнинг моҳияти, унинг инсон саломатлиги ва атроф-муҳитга таъсири тўғрисида хабардорликни ошириш орқали кенг жамоатчиликни қўллаб-қувватлашни таъминлаш керак.

Ушбу мақсадга эришиш учун қуйидаги мақсадли вазифаларни бажариш керак:

● ҚМЧни бошқариш соҳасидаги масалаларга ойдинлик киритиш мақсадида аҳоли ва тадбиркорлик субъектлари ўртасида ахборот учрашувлари, семинарлар, тренинглари ва "давра суҳбатлари" ни ўтказиш;

● ҚМЧни бошқариш соҳасидаги долзарб масалаларни, шу жумладан чиқиндиларни алоҳида йиғиш, мавжуд муаммоларни ва уларни ҳал этиш йўллари, шунингдек аниқ мақсадли ижтимоий гуруҳларга (болалар, талаба ёшлар, уй бекалари, шаҳар ва қишлоқ аҳолиси) йўналтирилган масалаларни оммавий ахборот воситаларининг босма ва электрон воситаларида кенг ёритиш;

● махсус чиқинди оқимларини йиғиш ва қайта ишлаш тизимларини жорий этиш учун ҳар бир минтақада йиғиш пунктларини яратиш (таркибида симоб мавжуд чиқиндилар, шиналар чиқиндилари, ишлатилган батареялар, чиқинди мойлар, қадоклаш чиқиндилари ва бошқалар);

● чиқиндиларни йиғиш пунктлари ва ижтимоий объектларни контейнерлар билан жиҳозлаш;

- қайта ишланадиган чиқиндиларни саралаш учун қулайликлар яратиш - ҳар бир вилоятда кунига 4,9 минг тонна ишлаб чиқариш қуввати билан;
- завод чиқиндиларини қайта ишлаш корхоналарини яратиш (компостлаш технологияси бўйича) - корхонанинг ҳар бир ҳудудида кунига 2,4 минг тонна ишлаб чиқариш қуввати билан;
- бозорда сотиш учун қайта ишланадиган материалларни ажратиш;
- кейинчалик маҳсулотни бозорда сотган ҳолда, компост материал сифатида фойдаланиш учун биомассани ҚМЧ дан ажратиш;
- чиқиндиларнинг калория қийматидан фойдаланган ҳолда ёқилгидан олинадиган энергияни алмаштириш;
- ҳосил бўладиган чиқиндиларнинг умумий миқдоридан полигонларда кўмиш учун ҚМЧ ҳажмини 95% дан 54% гача камайтириш;
- қайта ишланадиган иккиламчи хом ашёни сотишдан эришиладиган даромадларнинг даражасини оширишни таъминлаш.

Полигонларнинг экологик хавфини инобатга олиш ниҳоятда муҳим. Чиқиндихоналар кўплаб муаммоларни келтириб чиқаради, жумладан, улар орасида касалликка олиб келадиган каламушлар, зарарли ва бадбўй метан газининг чиқиши, сувга тушадиган захарли балчиқ - фильтрат. Чиқинди билан боғлиқ муаммоларни ҳал қилишга оқилона ёндашган ҳолда, бу муаммоларнинг барчасини олдини олиш мумкин. Чиқиндини уюм қилиб йиғиш ўрнига анчадан бери бошқа усуллар ихтиро қилинган. Улардан бири чиқиндиларни пиролиз ёрдамида қайта ишлашдир.

6.2 Экология ва атроф муҳитга салбий таъсирини камайтириш бўйича чора-тадбирлар

Мамлакатимизда атроф-муҳитни муҳофаза қилишни таъминлаш, табиий ресурслардан оқилона фойдаланиш, шунингдек, ҳудудларнинг санитария ва экологик ҳолатини яхшилаш соҳасида изчил сиёсат амалга оширилмоқда.

Хусусан, 2017-2018 йилларда қаттиқ маиший чиқиндилар билан боғлиқ ишларни амалга ошириш тизимининг инфратузилмасини такомиллаштириш бўйича кенг кўламли ишлар олиб борилди, 13 та санитария жихатидан тозалаш давлат унитар корхоналари ҳамда уларнинг туман ва шаҳарлардаги 172 та филиали, шунингдек, 9 та маиший чиқиндилар билан боғлиқ ишларни комплекс амалга ошириш кластерлари ташкил этилди. Кўрилган чора-тадбирлар аҳолининг деярли ярмини санитария жихатидан тозалаш хизматлари билан қамраб олинишига имкон берди.

Шу билан бирга қишлоқ аҳоли пунктларида қаттиқ маиший чиқиндиларни тўплаш ва олиб чиқиб кетиш бўйича хизматларнинг етарли даражада таъминланмаганлиги, қаттиқ маиший чиқиндилар билан боғлиқ ишларни амалга ошириш соҳасидаги инфратузилманинг қониқарсиз ҳолатда эканлиги, мавжуд қаттиқ маиший чиқинди полигонларининг санитария талаблари ва экологик меъёрларга мувофиқ келмаслиги мазкур соҳада комплексли чора-тадбирларни қабул қилишни талаб этмоқда.

Қаттиқ маиший чиқиндиларни тўплаш, ташиш, утилизация қилиш, қайта ишлаш ва кўмиш бўйича самарали тизимни яратиш, уларнинг фуқаролар соғлиғи ва атроф-муҳитга зарарли таъсирини бартараф қилиш, шунингдек, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 17 январдаги ПФ-5635-сон «2017 — 2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини «Фаол инвестициялар ва ижтимоий ривожланиш йили»да амалга оширишга оид Давлат дастури тўғрисида»ги Фармони ижросини таъминлаш маъсадида:

Қуйидаги асосий вазифаларни амалга оширишни назарда тутувчи, 2019 — 2028 йиллар даврида Ўзбекистон Республикасида қаттиқ маиший чиқиндилар билан боғлиқ ишларни амалга ошириш стратегияси (кейинги ўринларда — Стратегия) тасдиқланди:

- аҳолининг қаттиқ маиший чиқиндиларни тўплаш ва олиб чиқиб кетиш бўйича хизматлар билан тўлиқ қамраб олинишини таъминлашга йўналтирилган санитария жиҳатидан тозалаш инфратузилмасини ривожлантириш;
- қаттиқ маиший чиқиндиларни қайта ишлашнинг самарали ва замонавий тизимини яратиш;
- полигонларга кўмиш учун йўналтириладиган қаттиқ маиший чиқиндилар ҳажмини камайтириш, санитария ва экологик меъёрлар талабларига мувофиқ келадиган замонавий қаттиқ маиший чиқинди полигонларини яратиш, шунингдек, мавжуд полигонларни ёпиш ва рекультивация қилиш бўйича чора-тадбирларни кўриш;
- санитария жиҳатидан тозалаш соҳасида нархлар шаклланишини такомиллаштириш ва тарифларни оптималлаштириш;
- қаттиқ маиший чиқиндилар билан боғлиқ ишларни амалга ошириш объектларидан муқобил энергия манбалари сифатида фойдаланиш.

7. Институционал бўлим

Лойиҳани амалга оширишда иштирок этувчилар давлат шериги ва хусусий шерик ҳисобланади. Уларнинг ўзаро ҳамкорлиги иқтисодий ва ижтимоий муаммоларни ҳал этишга қаратилган. Ўзбекистон Республикаси Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш давлат қўмитасининг давлат-хусусий шериклик лойиҳаларини кўриб чиқиш ишчи гуруҳи лойиҳани кўриб чиқади ва амалга оширишга қарор қилади.

Хусусий шерик мавжуд ва содир бўлиши мумкин бўлган рискларни ўз бўйнига олган ҳолда лойиҳага ўз инвестицияларини жалб қилади.

Лойиҳа ишга туширилгандан кейин харажатлар, фойда ва мажбуриятлар хусусий шерик аъзолари ўртасида тақсимланади.

7.1 Лойиҳани бошқариш

Мазкур лойиҳани бошқариш, талабгор корхона томонидан амалга оширилади. Бошқарув корxonанинг устави ёки шунга тенглаштирилган ҳужжати орқали бўлади.

Корxonанинг эгаси (таъсисчи) бошқарув учун директор тайинлайди. Директор ўз ўрнида маъмурият ва ишчи бўлимни тайинлайди. Ҳужжатлар алмашинуви ёки қарорлар ижроси қуйидаги схема орқали амалга оширилади.

7.2. Лойиҳанинг ҳуқуқий асослари

Лойиҳанинг ҳуқуқий асослари сифатида қуйидаги манбаларни кўрсатиш мумкин:

- Ўзбекистон Республикасининг «Чиқиндилар тўғрисида» ги Қонуни (05.04.2002);
- Ўзбекистон Республикасининг «Давлат-хусусий шериклиги тўғрисида» ги Қонуни (10.05.2019);
- Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 17 апрелдаги "2019-2028 йилларда Ўзбекистон Республикасида қаттиқ маиший чиқиндилар билан боғли ишларни амалга ошириш стратегиясини тасдиқлаш тўғрисида" ги Қарори (ПҚ-4291-сон);
- Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 29 декабрдаги "Хусусий тиббиёт ташкилотларини янада ривожлантириш учун кўшимча шароитлар яратиш тўғрисида" ги Қарори (ПҚ-3450-сон);
- Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 29 сентябрдаги "Маиший ва қурилиш чиқиндилари билан ишлаш соҳасида фаолиятни бошқариш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида" ги Қарори (№ПҚ-4845).

Қаттиқ маиший чиқиндиларни йиғиш, ташиш, утилизация қилиш, қайта ишлаш ва кўмишнинг самарали тизимини яратиш, уларнинг аҳоли саломатлиги ва атроф-муҳитга зарарли таъсирини олдини олиш, шунингдек, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 17 январдаги ПФ-5635-сонли "Фаол инвестициялар ва ижтимоий ривожланиш йили"да 2017 - 2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини амалга ошириш Давлат дастури тўғрисида" ги фармонида ҳам кўзда тутилган.

7.3. Шерикларнинг ўзаро ҳамкорлиги ва мажбуриятлар тақсимооти

Қашқадарё вилоятининг Шаҳрисабз туманида қаттиқ маиший чиқиндиларни тўплаш, ташиш, саралаш кластер хизматларини давлат-хусусий шерикчилиги асосида бошқариш лойиҳаси доирасида давлат шериги сифатида Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш қўмитаси ҳозирда ўз балансида мавжуд бўлган чиқинди ташишга мўлжалланган махсус техникалар ва бошқа асосий воситаларни битим муддатига қадар хусусий шерикка фойдаланишга топширади.

Хусусий шерик эса лойиҳа учун зарур бўлган ва илова қилинган ҳужжатларда кўрсатилган миқдордаги ва сифатдаги махсус техникалар ва асосий воситаларни харид қилади. Ҳамда лойиҳа давомида ушбу воситалардан ўзининг давлат шериги олдидаги мажбуриятларини бажариш (туманда аҳолидан чиқинди йиғиш қамровини 100 фоизга етказиш) мақсадида фойдаланади.

7.4. Институционал хавф-хатарлар

Институционал хавф-хатарлар ҳам давлат шериги томонидан, ҳам хусусий шерик томонидан юзага келтирилиши мумкин. Институционал хавф-хатарлар компания ёки таъминот занжирининг бошқаруви ва стратегиясидаги ўзгаришларни ўз ичига олган ҳодисалар ҳисобланади.

Давлат секторидаги институционал ўзгаришларга мисоллар давлат миқёсида қонунчиликнинг ўзгариши, миллий сиёсат ва бу соҳага қаратилаётган стратегиянинг қайтадан кўриб чиқилиши бўлиши мумкин. Хусусий сектордаги институционал хавф-хатарлар эса компанияни қайтадан ташкил қилиш, уни бошқа компания билан бирлаштириш, бозор конъюнктурасининг ўзгариши ва технологик ютуқлар кўринишида намоён бўлиши мумкин.

Давлат шериги томонидан юзага келиши мумкин бўлган институционал рисклар даражаси ниҳоятда паст. Чунки ҳозирги кунда экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш соҳасига ҳам ҳукумат даражасида, ҳам жамоатчилик даражасида эътибор қаратилмоқда. Бирор жойда бўладиган экологик қонун бузилиш ҳолатлари жамоат фаоллари эътиборидан четда қолмаяпти ва ушбу масалага ҳукумат номидан Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш қўмитаси ва унинг ҳудудий бошқармалари ўз вақтида муносабат билдириб, тегишли чоралар кўрмоқда.

Хусусий шерик ҳамда эркин бозор муҳити томонидан рўй бериши мумкин бўлган институционал хавф-хатарлар учун корхона ва аввал бошда унинг раҳбари тайёргарлик кўриши лозим. 3-бўлимда ёзилганидек, корxonанинг стратегик ривожланиши ва корхона бош мақсадини ишлаб чиқиш тўғридан-тўғри директорнинг вазифалари сирасига киради. Бозордаги ўзгаришларни вақтида пайқаш, унга кириб келаётган янги ўйинчиларнинг техник ва иқтисодий имкониятларини тўғри баҳолаш, соҳага доир технологик янгиликларни кузатиб бориш ва зарур пайтда улардан унумли фойдаланиш орқали юзага келиши мумкин бўлган институционал хавф-хатарларни олдини олиш ёки минимум даражага тушириш мумкин.

8. Архитектура-қурилиш бўлими

8.1. Қурилиш майдони (трассаси)нинг шаҳарсозлик талаблари

Шаҳрисабз тумани Қашқадарё вилоятининг шимолида жойлашган. Тошкент-Термиз (М39 йўли) трассасида жойлашган. Лойиҳа бўйича Шаҳрисабз туманида 10 та чиқинди йиғиш майдончалари қуриш режалаштирилган. Барча чиқиндилар йиғилиб ва сараланиб бўлингач, қайта юклаш станциясидан Чироқчи тумани полигонига жўнатилади.

8.2. Архитектура-режалаштириш лойиҳалари

Мазкур лойиҳа доирасида, Ўзбекистон Республикаси Президентининг “2019 – 2028 йиллар даврида Ўзбекистон Республикасида қаттиқ маиший чиқиндилар билан боғлиқ ишларни амалга ошириш стратегиясини тасдиқлаш тўғрисида” ги ПҚ-4291сонли Қарорига асосан, Шаҳрисабз тумани қаттиқ маиший чиқиндиларни янги ташкил этиладиган полигонларга ташиб чиқариладиган туман қаторига киради. Йиғилган ҚМЧ Шаҳрисабз туманида йиғилиб саралангандан сўнг, қайта юклаш станциясидан Чироқчи туманидаги полигонга жўнатилади.

9. ДХШ тўғрисидаги битимнинг тузилмаси

9.1. ДХШ моделлари учун вариантларни баҳолаш, тўлов механизми ва давлат даромадларини қўллаб-қувватлаш

Давлат-хусусий шериклик битимидаги келишувга асосан, лойиҳанинг умумий қиймати **8 100 362,56** минг сўм бўлиб, бунга қўшимча равишда давлат шериги томонидан 8 166 197,00 минг сўмлик асосий воситалар тақдим этилади.

Давлат шериги томонидан тақдим этилаётган асосий воситалар талабгорга лойиҳа даврида вақтинчалик фойдаланишга топширилади, фақат давлат шеригининг мавжуд техникалари, бугунги кундаги баҳоланган қийматида 7 йилга бўлиб тўлашга берилади. Давлат шериги мазкур лойиҳа бўйича қуйидаги жадвалда кўрсатилган асосий воситаларни тақдим этади.

Бундан ташқари, юқорида айтилган чиқинди йиғишни 100%га чиқариш учун талабгорга қуйидаги асосий воситалар давлат шериги томонидан таклиф қилинади.

Асосий восита тури	Таклиф этилаётган нарх (сум)	Сони
Чиқиндиларни қайта юклаш станцияси	571 000	1
Чиқинди ташувчи техника	605 000 000	7
Бошқа техникалар	650 000 000	2
Чиқинди йиғиш шахобчаси	70 000 000	10
Чиқинди учун контейнерлар	4 300 000	100

10. Давлат томонидан тақдим этиладиган қўллаб-қувватлаш турлари

Мазкур лойиҳани амалга ошириш учун талабгордан давлатнинг тегишли органидан рўйхатдан ўтган бўлиши, ўзининг муҳрига эга бўлиши етарли ва қўшимча сертификат ва лицензия талаб қилинмайди.

10.1. Давлат-хусусий шериклик лойиҳасини амалга ошириш учун зарур бўлган активлар ва мол-мулк тарзидаги қўйилмалар

Давлат шериги лойиҳани амалга ошириш истагида бўлган талабгорга таклиф этилган асосий воситалардан ташқари талабгорга тендерда қатнашиш учун Давлат шериги томонидан талабгорнинг молиявий талабларини бажаришига ишонч ҳосил қилиш учун 30 000 000 сўм (ёки унга тенглаштирилган банк, суғурта ташкилоти хати) миқдорида гаров суммаси ҳам талаб қилинади.

10.2. Давлат-хусусий шериклик лойиҳасини амалга ошириш жараёнида бюджет маблағлари

Шаҳрисабз туманидаги ушбу лойиҳага бюджет маблағларидан молиялаштириш кўзда тутилмаган.

11. Лойиҳани амалга ошириш режаси

11.1. Маркетинг режаси

Лойиҳанинг муваффақияти кўп жиҳатдан маркетинг сиёсатига боғлиқ бўлади. Шунинг учун куйидаги режаларни амалга ошириш мақсадга мувофиқ бўлади.

- рақобат муҳитига тез кириш ва бозор улушини олиш;
- мижозларнинг барча истакларини инобатга олишни назарда тутадиган ижобий имидж яратиш;
- барқарор савдо ҳажмини таъминлаш ва кафолатланган фойда олиш.

Асосий стратегия қайта ишлашга яроқли материаллардан ўз ишлаб чиқариши учун фойдаланадиган корхоналар билан барпо этиладиган узок муддатли ҳамкорликни яратишдир. Барқарор алоқаларнинг мавжудлиги хом ашёни сотиш кафолати ва янада қулай форматда ҳамкорлик қилиш имкониятидир.

Доимий ва ўзаро манфаатли муносабатларни ўрнатиш учун бозорга одатдагидан уч-беш фоизга арзонроқ маҳсулотлар билан чиқиш режалаштирилган. Кўриниб турибдики, бундай ҳамкорлик ҳар қандай корхона учун янада фойдали бўлади ва келажакда хомашё нархини бироз ошириб юбориш мумкин бўлади.

Савдо 100% олдиндан тўлов асосида амалга оширилиши керак. Бундан ташқари, кейинги иш пайтида тўғридан-тўғри омбордан хом ашёни олиш учун шароитларни жорий қилиш мумкин - бу унинг нархини пасайтиради.

Бундай ҳолатда реклама махсус харажатларни талаб қилмайди, аммо ижобий имиджни олиш ва потенциал мижозларни хабардор қилиш учун анъанавий маркетинг усулларида фойдаланилади.

11.2. Лойиҳани ишлаб чиқиш, амалга ошириш муддатлари ва графиги

Мазкур лойиҳани амалга ошириш учун талабгор мавжуд асосий воситалардан фойдаланиб ишни бошлаши ва тушумлардан давлат шериги қўйган талабларни бажаришни бошлаши лозим. Лойиҳанинг прогнозланган даромадларини ҳисобга олган ҳолда, давлат шериги куйидаги лойиҳани амалга ошириш графигини тавсия қилади:

минг сўм

Амалга ошириладиган иш турлари	Давр			
	2021 йил	2022 йил	2023 йил	2024 йил
Лойиҳалаш смета ҳужжатларини тайёрлаш	25 000			
Маъмурий-маиший бино куриш		400 000		
Чиқинди йиғиш шахобчалари куриш		700 000		
Чиқинди йиғиш машиналари харид қилиш	5 535 000			
Чиқинди контейнерлари харид қилиш			430 000	
Чиқиндини саралаш линияси			571 000	

11.3. Асосий манфаатдор томонлар ва уларнинг лойиҳани амалга оширишдаги роли

Шаҳрисабз туманидаги мазкур лойиҳанинг асосий манфаатдорлари, Шаҳрисабз туманининг аҳолиси. Лойиҳа туманда ҚМЧ йиғилиши ва туман озодалигига сабаб бўлувчи асосий туртки сифатида хизмат қилади.

Давлат шериги лойиҳа якунида электронлаштирилган тўлов ва қарздорликлар маълумот тизимга эга бўлади. Қолаверса, ташкил этилган чиқинди йиғиш майдонлари ва контейнерлар ҳам давлат ихтиёрида қолади.

10 йил лойиҳа давомида аҳоли ва юридик шахслардан тушадиган тушумдан ва сараланган чиқиндиларни иккиламчи хом ашёларни сотишдан тушадиган тушумдан даромад қилиши режалаштирилган.

Хулоса

Қашқадарё вилоятининг Шаҳрисабз туманида қаттиқ маиший чиқиндиларни йиғиш, қайта ишлаш лойиҳасининг кутилаётган таъсири туман атрофини ва минтақа аҳолиси учун ҳаёт сифатини яхшилаш ҳисобланади. Хизматлар ва қаттиқ маиший чиқиндиларни бошқариш яхшиланади, бу эса уй хўжаликларини нафақат кўрсатилаётган хизматлардан, балки тарифлар ва тизимнинг бошқа жиҳатларидан қониқиш даражасини оширади. Худудларни ободонлаштириш бошқармаси чиқинди йиғишни яхшилаб, ишни назорат қилиш ва чиқинди ташийдиган транспорт воситаларининг ҳаракатланиш жадвалини яхшилайдди. Бу, ўз навбатида, туман аҳолиси томонидан экологик ва ижтимоий ёндашувларни қабул қилишни кучайтириши керак.

Чиқиндиларни бошқариш бўйича билимларни ошириш уй шароитида, айниқса, аёллар ва болаларнинг саломатлиги ва гигиенасини яхшилашга ҳисса қўшади. Яхшиланган чиқиндиларни йиғиш жараёни соғлиқ учун жиддий экологик хатарлар хавфини камайтиради.

Лойиҳанинг иқтисодий фойдаси туман ҳудудида чиқиндиларни йўқ қилиш ҳамда қайта ишлаш билан боғлиқ хизматлар самарадорлигини доимий ошириб бориш билан боғлиқ. Бу эса тадбиркорга моддий кўринишда наф келтиради, давлат шериги учун эса экология ва атроф-муҳит билан боғлиқ муаммоларнинг камайишига олиб келади.

Лойиҳани амалга ошириш қаттиқ маиший чиқиндиларни бошқариш станцияларини қуриш ва чиқиндиларни йиғиш ва утилизация қилишни рационализация қилиш орқали қаттиқ маиший чиқиндиларни бошқаришда тўғридан-тўғри самарадорликни оширади.

ИЛОВАЛАР

Бирламчи маълумотлар

Кўрсаткичлар	Ўлчов бирлиги	Миқдори
Битим муддати	йил	10
Курс	АҚШ доллари	10740
Лойиҳада кўзда тутилаётган туманлар	сони	1

Фаолиятга оид маълумотлар

Чиқиндининг морфологик таркиби	Фоизда	Қайта ишланадиган хом-ашё сифатидаги нархи, сўм
Қоғоз	18,90%	800
Металл	2,30%	500
Резина	0,80%	500
Полиэтилен	17,10%	700
Текстиль	3,90%	350
Шиша	3,70%	150

Чиқинди нормаси

Норма	кг/1 киши	0,75
Битта чиқинди ташувчи техниканинг юк ташиш қуввати	машина/тонна	3
Кунлик ўртача қатновлар сони	ҳисоб-китоблар асосида	2,4

Ишлаб чиқаришга оид бирламчи маълумотлар

Кўрсаткичлар	Ўлчов бирлиги	Миқдори
Иш вақти	соат	8
Смена	сони	2
Ишлаб чиқариш кунлари	кун	365
Ишлаб чиқариш ва транспортларга тегишли эҳтиёт қисмлар*	Асосий воситанинг бошланғич қийматидан	3,00%
Ишчилар учун униформа нормаси	йил/сон	12
Бошқа ишлаб чиқариш харажатлари	Ишлаб чиқариш харажатлари суммасидан	2,00%
Бошқа операцион харажатлар	Тушум суммасидан	0,50%
Банк комиссияси	Харажатлар суммасидан	0,50%

Худудга тегишли маълумотлар

Туман (шаҳар) номи	Чиқинди полигони умумий майдони (ГА)	шундан чиқиндилар билан тўлган майдон (ГА)	Аҳоли сони	Чиқиндининг йиллик миқдори, тонна	Талаб қилинадиган жами махсус техника сони
Шахрисабз тумани	5,4	0,5	223 800,00	61 265,25	23
Жами			223 800,00	61 265,25	23

Давлат-хусусий шериклик бўйича бирламчи маълумотлар ва инвестицион шартлар

Номи	Давлат ташкилотидаги асосий воситалар сони	Баҳоланган қиймати, минг сўм	Хусусий шерик томонидан лойиҳага киритиладиган асосий воситалар сони	Бир бирлигининг нархи (Бозордаги ўртача нархлар асосида), минг сўм
Чиқиндиларни қайта юклаш станцияси	0	0,00	1	571 000,00
Чиқинди ташувчи (Исузу) 7м ³ ҳажмли Самосвал 25 т.	16	430 400,00	7	605 000,00
Фронтал автоюклагич	1	351 650,00	0	0,00
Мультилифт	1	274 317,00	0	0,00
Махсус техника Мультилифт (Қайта юклаш станцияси учун)	1	285 600,00	0	0,00
Ассенизатор	0	0,00	2	650 000,00
Бульдозер	1	260 000,00	0	0,00
Ер ости чиқинди йиғиш шахобчаси	1	83 230,00	0	0,00
Чиқиндилар учун контейнерлар	0	0,00	10	70 000,00
	0	0,00	100	4 300,00

Солиқ ставкалари

Солиқлар	Ставка	Изоҳ
Фойда солиғи	15%	
ҚҚС	15%	
Мулк солиғи	2%	ўртача йиллик қийматидан
Сув ресурсларидан фойдаланганлиги учун солиқ	0,182	1 куб.м./минг сум
ЯИТ	12%	МХТЖдан

Табийий ресурс ва электрга бўлган талаб

Тури	бирлик	миқдор
Электр	кВт/соат	125
Газ	м.куб/кун	3,00
Сув	м.куб/кун	20,00

ЛОЙИХАНИНГ БОШЛАНҒИЧ ҚИЙМАТИ

минг сўм

Кўрсаткичлар	Давлат ташкилоти	Хусусий шерик	ЖАМИ	Структура (%)
Асосий воситалар (ишлаб чиқариш ускуналари ва махсус техникалар)	8 141 197,00	7 236 000,00	15 377 197,00	95%
Қурилиш ва реконструкция харажатлари		400 000,00	400 000,00	2%
Жами капитал қўйилмалар	8 141 197,00	7 636 000,00	15 777 197,00	97%
Эксплуатация харажатлари (молиявий харажатлар ва айланма маблағлар)	25 000,00	464 362,56	489 362,56	3%
Лойиҳани тайёрлаш харажатлари	25 000,00	0,00	25 000,00	0,15%
Айланма маблағлар	0,00	414 362,56	414 362,56	2,55%
Лойиҳани амалга ошириш билан боғлиқ бўлган бошқа кўзда тутилмаган харажатлар	0,00	50 000,00	50 000,00	0,31%
Бошланғич инвестицион капитал	8 166 197,00	8 100 362,56	16 266 559,56	100%
Бошланғич инвестицион капитал (АҚШ доллари эквивалентида)	760 353,54	754 223,70	1 514 577,24	
Улушлар	50,2%	49,8%	100%	

ДАВААТ ТАШКИАОТИ ТОМОНИДАН ТАҚДИМ ҚИИНАДИГАН МАВЖУД ЧИҚИНДИ ТАШУВЧИ ВА МАХСУС ТЕХНИКАААР РЎЙХАТИ

минг сўм

Худудлар	Ум. Т/р	Махсус техника тури	Махсус техника русуми	Давлат рақами	Тех.паспорти серияси, рақами	Ишлаб чиқарилган йили	Техниканинг умумий ҳолати (Соз- носоз)	Қиймати			Ҳисобот рақами	Баҳоланган вақти
								Баланс	Қолдиқ	Баҳолаш		
Шахрисабз тумани	1	Мусоровоз	ISU ZU NQ R71 PL	70/ 124 KBA	AAC 0146067	2021 йил	соз	0,00	0,00	580 000,00	02/01-Н	08.01.2021
	2	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	70/ 108 KBA	AAC 0146043	2021 йил	соз	0,00	0,00	580 000,00	02/01-Н	08.01.2021
	3	Мусоровоз	ISUZU NQR 82 L	70/529 WAA	AAC 7383032	2014 йил	соз	82 613,00	97 733,33	407 550,00	02/01-Н	08.01.2021
	4	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	70/510 HBA	AAF 1048973	2019 йил	соз	414 000,00	443 394,00	378 700,00	02/01-Н	08.01.2021
	5	Мусоровоз	ISUZU NQR 82 L	70/757 WAA	AAC 7383025	2014 йил	соз	82 613,00	97 733,33	282 150,00	02/01-Н	08.01.2021
	6	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	70/697 KAA	AAF 1201234	2019 йил	соз	414 000,00	443 394,00	405 750,00	02/01-Н	08.01.2021
	7	Мусоровоз	ISUZU N QR71 PL	70/850 KAA	AAF 1542152	2019 йил	соз	414 000,00	443 394,00	405 750,00	02/01-Н	08.01.2021
	8	Мусоровоз	ISUZU NQR 82 L	70/530 WAA	AAC 7383028	2015 йил	соз	144 685,20	171 166,35	407 550,00	02/01-Н	08.01.2021
	9	Мусоровоз	ISU Z U N Q R 71 PL	707 853 KAA	AAF 1542097	2020 йил	соз	414 000,00	443 394,00	432 800,00	02/01-Н	08.01.2021
	10	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	70/ 642 KAA	AAF 1216937	2019 йил	соз	414 000,00	443 394,00	405 750,00	02/01-Н	08.01.2021
	11	Мусоровоз	ISU Z U N Q R 71 PL	70/859 KAA	AAF 1552828	2019 йил	соз	414 000,00	443 394,00	405 750,00	02/01-Н	08.01.2021
	12	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	70/065 OBA	AAC 0093867	2020 йил	соз	541 000,00	0,00	459 850,00	02/01-Н	08.01.2021
	13	Мусоровоз	ISUZU N QR71 PL	70/049 OBA	AAC 0290893	2020 йил	соз	541 000,00	0,00	459 850,00	02/01-Н	08.01.2021
	14	Мусоровоз	ISUZU NQR 82 L	70/532 WAA	AAC 7383031	2015 йил	соз	82 613,00	97 733,33	407 550,00	02/01-Н	08.01.2021
	15	Мусоровоз	ISUZU NQR 82 L	70/621 WAA	AAC 7383050	2014 йил	соз	82 613,00	97 733,33	407 550,00	02/01-Н	08.01.2021
	16	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	70/631 WAA	AAC 7384048	2014 йил	носоз	86 083,00	103 162,33	459 850,00	02/01-Н	08.01.2021
	17	Мусоровоз Крангаз	ISUZU NQR 71 PL	70/217 GBA	AAF 0307403	2018 йил	соз	479 900,00	567 649,72	285 600,00	02/01-Н	08.01.2021
	18	Ассенизацион	ISUZU NQR 71 PL	70/391 BBA	AAE 0300927	2017 йил	соз	312 000,00	369 104,11	260 000,00	02/01-Н	08.01.2021
	19	Самосвал	ISUZU	70/533 WBA	AAC 7383026	2015 йил	соз	76 727,50	90 771,22	351 650,00	02/01-Н	08.01.2021
	20	Бульдозер	УТО	70/159 BA	ТТР 054148	2015 йил	соз	246 718,08	282 200,55	83 230,00	02/01-Н	08.01.2021
	21	Погрузчик	Фронтальный 2,2МЗ	70/160 BA	ТТР 088869	2016 йил	соз	252 560,00	288 882,67	274 317,00	02/01-Н	08.01.2021
Жами										8 141 197,00		

АСОСИЙ ВОСИТАЛАР ҚАЙДНОМАСИ ВА ЭСКИРИШ ХАРАЖАТЛАРИ

минг сўм

№	Асосий воситалар	Амортизация нормаси	Сони	Бир бирлигининг нархи	Бошланғич қиймати	Қолдиқ қиймати	Эскириш суммаси									
							1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
	Мавжуд асосий воситалар															
1	Чиқинди ташувчи машиналар	15%	16	430 400,00	6 886 400,00	6 886 400,0	1 032 960,00	1 032 960,0	1 032 960,0	1 032 960,0	1 032 960,0	1 032 960,0	688 640,0			
2	Бошқа техникалар	15%	5	250 959,40	1 254 797,00	1 254 797,0	188 219,55	188 219,6	188 219,6	188 219,6	188 219,6	188 219,6	125 479,7			
	Инвестиция сифатида хусусий шерик томонидан киритиладиган асосий воситалар															
1	Административ-маиший бино (саралаш комплексига тегишли)	3%	1	400 000,00	400 000	400 000	12 000,00	12 000,0	12 000,0	12 000,0	12 000,0	12 000,0	12 000,0	12 000,0	12 000,0	12 000,0
2	Чиқиндиларни қайта юклаш станцияси(қуввати 100 тн)	8%	1	571 000,00	571 000	571 000,0	45 680,00	45 680,0	45 680,0	45 680,0	45 680,0	45 680,0	45 680,0	45 680,0	45 680,0	45 680,0
3	Чиқинди ташувчи (Исузу) 7м ³ ҳажмли	15%	7	605 000,00	4 235 000	4 235 000,0	635 250,00	635 250,0	635 250,0	635 250,0	635 250,0	635 250	423 500,0			
4	Махсус техника Мультилифт (Қайта юклаш станцияси учун)	15%	2	650 000,00	1 300 000	1 300 000,0	195 000,00	195 000,0	195 000,0	195 000,0	195 000,0	195 000,0	130 000,0			
5	Чиқинди йиғиш майдончалари	3%	10	70 000,00	700 000	700 000,0	21 000,00	21 000,0	21 000,0	21 000,0	21 000,0	21 000,0	21 000,0	21 000,0	21 000,0	21 000,0
6	Чиқиндилар учун контейнерлар	5%	100	4 300,00	430 000	430 000,0	21 500,00	21 500,0	21 500,0	21 500,0	21 500,0	21 500,0	21 500,0	21 500,0	21 500,0	21 500,0
	Жами				15 777 197	15 777 197	2 151 610	2 151 610	2 151 610	2 151 610	2 151 610	2 151 610	1 467 800	100 180	100 180	100 180
	<i>Кумулятив амортизация</i>						2 151 609,55	4 303 219	6 454 829	8 606 438	10 758 048	12 909 657	14 377 457	14 477 637	14 577 817	14 677 997

Тегишли ҳудудларда аҳоли сони динамикаси статистикаси ва прогнозлари тўғрисида маълумот

Худуд	Факт											Ўртача йиллик ўсиш суръати, %	Прогноз									
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021		2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Шахрисабз тумани	306400	311800	316900	324300	330600	337600	343700	214700	218400	222000	223800	0,42%	224 736	225 676	226 620	227 568	228 520	229 475	230 435	231 399	232 367	233 339
Жами	306 400	311 800	316 900	324 300	330 600	337 600	343 700	214 700	218 400	222 000	223 800		224 736	225 676	226 620	227 568	228 520	229 475	230 435	231 399	232 367	233 339

Худудда юридик шахслар сони ва прогнозлари тўғрисида маълумот

Худуд	2021	Ўртача йиллик ўсиш суръати, %	Прогноз									
			2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Шахрисабз тумани	274	5,00%	288	302	317	333	350	367	386	405	425	446
Жами	274		288	302	317	333	350	367	386	405	425	446

Худудлар бўйича аҳоли томонидан чиқарилган чиқинди миқдорлари прогнозлари тўғрисида маълумот

тонна

Худуд	Прогноз									
	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Шахрисабз тумани	61 521	61 779	62 037	62 297	62 557	62 819	63 082	63 345	63 610	63 876
Жами	61 521	61 779	62 037	62 297	62 557	62 819	63 082	63 345	63 610	63 876

Худудлар бўйича аҳоли томонидан чиқарилган чиқиндининг иккиламчи хом-ашёларга ажратилиши прогнози

тонна

Кўрсаткичлар	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
Қоғоз	11 627,56	11 676,19	11 725,03	11 774,07	11 823,31	11 872,77	11 922,42	11 972,29	12 022,36	12 072,65
Металл	1 414,99	1 420,91	1 426,86	1 432,82	1 438,82	1 444,83	1 450,88	1 456,95	1 463,04	1 469,16
Резина	492,17	494,23	496,30	498,37	500,46	502,55	504,65	506,76	508,88	511,01
Полиэтилен	10 520,18	10 564,18	10 608,36	10 652,73	10 697,28	10 742,03	10 786,95	10 832,07	10 877,38	10 922,87
Текстиль	2 399,34	2 409,37	2 419,45	2 429,57	2 439,73	2 449,94	2 460,18	2 470,47	2 480,81	2 491,18
Шиша	2 276,30	2 285,82	2 295,38	2 304,98	2 314,62	2 324,30	2 334,02	2 343,78	2 353,58	2 363,43

7-1 ИЛОВА

ЖИСМОНИЙ ШАХСЛАР УЧУН ТАРИФЛАР

минг сўм

Кўрсаткичлар	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
Жисмоний шахслар учун	30	32	33	35	36	39	41	44	47	48
Юридик шахслар, 1м.куб ҚМЧ учун (ҚҚС билан)	40	42	44	46	48	52	54	58	62	64

ТУШУМ РЕЖАСИ

минг сўм

Кўрсаткичлар	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
Аҳолига кўрсатилган хизматдан тушган тушум	3 829 502,17	5 687 035,22	5 982 765,10	6 280 869,27	6 581 362,42	7 159 629,70	7 466 096,94	8 052 681,20	8 644 041,62	8 960 201,60
<i>Шахрисабз тумани</i>	<i>3 829 502,17</i>	<i>5 687 035,22</i>	<i>5 982 765,10</i>	<i>6 280 869,27</i>	<i>6 581 362,42</i>	<i>7 159 629,70</i>	<i>7 466 096,94</i>	<i>8 052 681,20</i>	<i>8 644 041,62</i>	<i>8 960 201,60</i>
Юридик шахсларга кўрсатилган хизматлардан тушган тушум	328 800,00	362 502,00	398 752,20	437 721,17	479 590,15	545 533,79	594 841,65	670 849,20	752 970,39	816 122,75
Қоғоз	2 325 512,39	2 942 400,94	3 611 309,19	4 332 857,67	5 107 671,98	6 173 838,19	6 438 108,72	6 943 927,65	7 453 865,14	7 726 493,84
Металл	176 874,29	223 793,72	274 669,68	329 549,36	388 480,34	469 571,03	489 670,97	528 142,65	566 927,57	587 663,22
Резина	61 521,49	77 841,29	95 537,28	114 625,86	135 123,60	163 329,05	170 320,34	183 701,79	197 192,20	204 404,60
Полиэтилен	1 841 030,64	2 329 400,74	2 858 953,11	3 430 178,99	4 043 573,65	4 887 621,90	5 096 836,07	5 497 276,06	5 900 976,57	6 116 807,62
Текстиль	209 942,09	265 633,42	326 020,97	391 160,76	461 109,28	557 360,39	581 218,15	626 882,36	672 918,38	697 530,69
Шиша	85 361,07	108 004,80	132 557,98	159 043,39	187 483,99	226 619,06	236 319,47	254 886,23	273 604,18	283 611,38
Жами тушум	8 858 544,14	11 996 612,13	13 680 565,50	15 476 006,46	17 384 395,40	20 183 503,11	21 073 412,30	22 758 347,13	24 462 496,05	25 392 835,71

ЁММ Харажатлари

Саралаш пунктдан энг узоқ бўлган йиғим пункти - 40 км, рейс - 80 км. Ўз навбатида - ўртача қатнов - 40 км. Автомобилда ўртача қатновлар - 3,0 та бир кунда. Натижада чиқинди ташувчи машинанинг кунлик юриш масофаси - 120 км.

Кўрсаткичлар	Ўлчов бирлиги	
Ахлат ташувчиларнинг жами сони	дона	23
Ёқилғи нархи, л/минг сўм	л/минг сўм	2,70
100 км га ёқилғи харажати мусуровоз	куб	31,00
100 км га ёқилғи харажати мултилифт	куб	40,00
Кунлик ўртача юриш масофаси	км	120

Йиллик ўртача бир автомобильнинг юриш масофаси, км	км	43 800,00
Йиллик ўртача бир автомобильга харажат, минг сўм	минг сўм	36 660,60
Барча автомобилларга йиллик жами харажат, минг сўм	минг сўм	843 193,80
Кунлик ўртача юриш масофаси (мултилифт)	км	240,00
Йиллик ўртача мултилифтнинг юриш масофаси	км	87 600,00
Йиллик ўртача мултилифтга харажат, минг сўм	минг сўм	94 608,00
Мултилифт техникасига кетадиган ёқилғи харажатлари, минг сўм	минг сўм	94 608,00
Бошқа махсус техникаларга (20%) харажатлар, минг сўм	минг сўм	21 996,36
Мойлаш материаллари, минг сўм	минг сўм	8 500,00
Йиллик жами ЁММ харажатлари, минг сўм	минг сўм	968 298,16

Махсус чиқинди ташувчи техникалар ёрдамида ҚМЧ саралаш пунктига ташилади ва шу ернинг ўзида қайта юкланиб полигонга ташилади. Полигон Чироқчи туманида жойлашган. Полигонгача ўртача 60 км., кунлик қатновлар сони 4 марта, кунлик масофа 240 км.ни ташкил қилади.

Автопаркнинг техник хизмат кўрсатиш харажатлари

Кўрсаткичлар	Ўлчов бирлиги	Сони
Жорий таъмир	марта	6
Жорий таъмир	марта	3
Капитал таъмир	марта	1
Хизмат кўрсатиш нархи:		
Жорий таъмир	минг сўм	500
Жорий таъмир	минг сўм	1500
Капитал таъмир	минг сўм	6000
1 автомобилга йиллик харажатлар		
Жорий таъмир		3 000,00
Жорий таъмир	минг сўм	4 500,00
Капитал таъмир	минг сўм	6 000,00
1 автомобилга йиллик жами харажатлар	минг сўм	13 500,00
Жами юк машиналари учун харажат	минг сўм	310 500,00
Жами махсус техникалар учун харажат (+25% юк машиналарга нисбатан)	минг сўм	50 625,00
Автопарк учун жами йиллик харажатлар		361 125,00

ИШЛАБ ЧИҚАРИШ УЧУН ХОМ-АШЁЛАР САРФИ ҲИСОБИ

минг сўм

№	Кўрсаткичлар	Ўлчов бирлиги	Харажатлар нормаси бўйича	Бир бирлигининг нархи	Сумма	Изоҳ
1	Эҳтиёт қисмлар бўйича харажатлар		473 315,91	1,00	473 315,91	<i>*Асосий востанинг бошланғич қийматидан</i>
2	Ёқилғи харажатлари				968 298,16	<i>Транспортлар учун қунлик сарф нормасидан</i>
3	Юк машиналар ва махсус техникалар учун техник кўрик харажатлари				361 125,00	<i>Техник кўрик бўйича сраф нормасидан</i>
4	Сараланган иккиламчи хом-ашё учун қоплар ва идишлар	сони	286 108,72	2,00	572 217,44	<i>100 кг лик қоплар</i>
5	Униформа	сони	12,00	50,00	65 940,00	<i>1 та ишчи учун йилига 12 марта униформа нормасида</i>
	Жами				2 440 896,51	

Электр ва ресурслар харажати

минг сўм

Кўрсаткичлар	Ўлчов бирлиги	Йиллик талаб	Бир бирлигининг нархи	Йиллик қиймати
Электр энергияси	кВт.соат	730 000	0,45	328 500,00
Сув	м3	7 300	6,70	48 910,00
Газ	м3	1 095	0,65	711,75
Жами				378 121,75

ИШ ҲАҚИ ХАРАЖАТЛАРИ

минг сўм

Кўрсаткичлар	Сони	Ўртача иш ҳақи	Йиллик иш ҳақи фонди
Маъмурият			
Директор	1	4 000,00	48 000,00
Директор ўринбосари	1	3 500,00	42 000,00
Ишлаб чиқариш бўйича директор ўринбосари	1	3 500,00	42 000,00
Бош бухгалтер	1	2 500,00	30 000,00
ЖАМИ	4		162 000,00
Ягона ижтимоий тўлов	12%		19 440,00
ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ХОДИМЛАРИ			
Юкловчилар	53	1 200,00	761 760,00
Ҳайдовчилар	30	1 200,00	432 000,00
МФЙларда тўловлар бўйича мутахассис	19	1 200,00	273 600,00
Истеъмолчилар билан ишлаш бўйича мутахассис	3	1 500,00	54 000,00
Юридик шахслар билан ишлаш бўйича мутахассис	2	1 500,00	36 000,00
Қоровул	3	1 500,00	54 000,00
ЖАМИ	110		1 611 360,00
Ягона ижтимоий тўлов	12%		193 363,20
ҲАММАСИ БЎЛИБ	114		1 986 163,20

ЖАМИ ХАРАЖАТЛАР

минг сўм

Харажатлар таркиби	Доимий харажатлар улуши (%)	Ўзгарувчан харажатлар улуши (%)	Доимий харажатлар	Ўзгарувчан харажатлар	Жами	Улуш, % да
Ишлаб чиқариш харажатлари	0%	100%	0	2 440 897	2 440 897	34%
Электр ва ресурслар харажати	5%	95%	18 906	359 216	378 122	5%
Ишлаб чиқариш ходимлари иш ҳақи харажатлари	100%	0%	1 611 360	0	1 611 360	23%
Ягона ижтимоий тўлов	100%	0%	193 363	0	193 363	3%
Бошқа ишлаб чиқариш харажатлари	100%	0%	48 818	0	48 818	1%
Мавжуд асосий воситалар амортизацияси бўйича харажатлар	100%	0%	1 221 180	0	1 221 180	17%
Инвестиция қилинаётган асосий воситалар амортизация бўйича харажат	100%	0%	930 430	0	930 430	13%
Бошқа операцион харажатлар	50%	50%	46 807	46 807	93 613	1%
Администрация иш ҳақи	100%	0%	162 000	0	162 000	2%
Ягона ижтимоий тўлов	100%	0%	19 440	0	19 440	0%
Банк комиссияси	5%	95%	1 237	23 501	24 738	0%
ЖАМИ ХАРАЖАТЛАР			4 253 540	2 870 420	7 123 960	100%

ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ҲАРАЖАТЛАРИ ЙИЛЛИК КЕСИМДА

Харажатлар таркиби	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
Ишлаб чиқариш харажатлари	610 224,13	768 882,40	939 745,15	1 122 812,39	1 318 084,11	1 586 582,73	1 647 605,14	1 769 649,97	1 891 694,79	1 952 717,20
Электр ва ресурслар харажати	108 710,00	133 004,33	159 094,73	186 981,21	216 663,76	258 068,09	267 993,79	287 845,18	307 696,57	317 622,27
Ишлаб чиқариш ходимлари иш ҳақи харажатлари	1 611 360,00	1 691 928,00	1 772 496,00	1 853 064,00	1 933 632,00	2 094 768,00	2 175 336,00	2 336 472,00	2 497 608,00	2 578 176,00
Ягона ижтимоий тўлов	193 363,20	203 031,36	212 699,52	222 367,68	232 035,84	251 372,16	261 040,32	280 376,64	299 712,96	309 381,12
Бошқа ишлаб чиқариш харажатлари	48 817,93	51 258,83	53 699,72	56 140,62	58 581,52	63 463,31	65 904,21	70 786,00	75 667,79	78 108,69
Мавжуд асосий воситалар амортизацияси бўйича харажатлар	1 221 179,55	1 221 179,55	1 221 179,55	1 221 179,55	1 221 179,55	1 221 179,55	814 119,70			
Инвестиция қилинаётган асосий воситалар амортизация бўйича харажат	930 430,00	930 430,00	930 430,00	930 430,00	930 430,00	930 430,00	653 680,00	100 180,00	100 180,00	100 180,00
ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ХАРАЖАТЛАРИ ЖАМИ	4 724 084,81	4 999 714,46	5 289 344,67	5 592 975,45	5 910 606,78	6 405 863,84	5 885 679,16	4 845 309,79	5 172 560,12	5 336 185,28
Бошқа операцион харажатлар	46 806,65	49 146,98	51 487,32	53 827,65	56 167,98	60 848,65	63 188,98	67 869,64	72 550,31	74 890,64
Администрация иш ҳақи	162 000,00	170 100,00	178 200,00	186 300,00	194 400,00	210 600,00	218 700,00	234 900,00	251 100,00	259 200,00
Ягона ижтимоий тўлов	19 440,00	20 412,00	21 384,00	22 356,00	23 328,00	25 272,00	26 244,00	28 188,00	30 132,00	31 104,00
Банк комиссияси	1 236,90	1 298,75	1 360,59	1 422,44	1 484,28	1 607,97	1 669,82	1 793,51	1 917,20	1 979,05
Солиқлар (мулк солиғи)	8 212,15	8 038,58	7 865,01	7 691,44	7 517,87	7 344,30	7 104,30	6 864,30	6 624,30	6 384,30
ОПЕРАЦИОН ХАРАЖАТЛАР	237 695,70	248 996,31	260 296,92	271 597,53	282 898,14	305 672,92	316 907,10	339 615,45	362 323,81	373 557,99
СОТИЛГАН МАҲСУЛОТЛАР (ХИЗМАТЛАР) ТАННАРХИ	4 961 780,51	5 248 710,77	5 549 641,59	5 864 572,97	6 193 504,92	6 711 536,76	6 202 586,25	5 184 925,24	5 534 883,93	5 709 743,27

СОЛИҚЛАР ҲИСОБИ

минг сўм

СОЛИҚ ТУРИ	Ставка	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
Фойда солиғи	15%	585 746,37	1 013 390,99	1 220 818,34	1 442 868,74	1 679 761,25	2 021 896,60	2 231 689,55	2 637 042,93	2 840 135,46	2 953 421,51
Жами		585 746,37	1 013 390,99	1 220 818,34	1 442 868,74	1 679 761,25	2 021 896,60	2 231 689,55	2 637 042,93	2 840 135,46	2 953 421,51

СОЛИҚ ТУРИ	Ставка	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
<u>Ҳисобланган ККС</u>	15%	655 962	822 988	1 004 061	1 199 366	1 409 091	1 698 766	1 774 867	1 918 130	2 063 277	2 143 387
<u>ККС зачет</u>	15%	106 408	130 903	157 224	185 372	215 345	257 031	266 917	286 688	306 460	316 346
<u>ККС (фарқи)</u>		549 554	692 085	846 836	1 013 994	1 193 746	1 441 735	1 507 950	1 631 442	1 756 817	1 827 041

СОЛИҚ ТУРИ	Солиқ ставкаси	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
Сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солиқ	0,182 минг.сўм 1 куб.м учун	332,15	398,58	465,01	531,44	597,87	664,30	664,30	664,30	664,30	664,30

Фойда ва зарарлар тўғрисидаги ҳисобот

минг сўм

Кўрсаткичлар	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
ЖАМИ ТУШУМ	8 858 544,14	11 996 612,13	13 680 565,50	15 476 006,46	17 384 395,40	20 183 503,11	21 073 412,30	22 758 347,13	24 462 496,05	25 392 835,71
МАҲСУЛОТ ТАННАРХИ	4 724 084,81	4 999 714,46	5 289 344,67	5 592 975,45	5 910 606,78	6 405 863,84	5 885 679,16	4 845 309,79	5 172 560,12	5 336 185,28
ЯЛПИ ТУШУМ	4 134 459,33	6 996 897,66	8 391 220,83	9 883 031,01	11 473 788,62	13 777 639,26	15 187 733,14	17 913 037,35	19 289 935,93	20 056 650,43
Маъмурий харажатлар	181 440,00	190 512,00	199 584,00	208 656,00	217 728,00	235 872,00	244 944,00	263 088,00	281 232,00	290 304,00
Операцион харажатлар	48 043,55	50 445,73	52 847,91	55 250,09	57 652,27	62 456,62	64 858,80	69 663,15	74 467,51	76 869,69
ОПЕРАЦИОН ДАРОМАДЛАР	3 904 975,78	6 755 939,93	8 138 788,92	9 619 124,92	11 198 408,35	13 479 310,64	14 877 930,35	17 580 286,19	18 934 236,42	19 689 476,74
СОЛИҚ ТЎЛАНГУНГА ҚАДАР БЎЛГАН Фойда	3 904 975,78	6 755 939,93	8 138 788,92	9 619 124,92	11 198 408,35	13 479 310,64	14 877 930,35	17 580 286,19	18 934 236,42	19 689 476,74
Фойда солиғи	585 746,37	1 013 390,99	1 220 818,34	1 442 868,74	1 679 761,25	2 021 896,60	2 231 689,55	2 637 042,93	2 840 135,46	2 953 421,51
БОШҚА СОЛИҚЛАР	8 212,15	8 038,58	7 865,01	7 691,44	7 517,87	7 344,30	7 104,30	6 864,30	6 624,30	6 384,30
СОФ Фойда	3 319 229,41	5 742 548,94	6 917 970,58	8 176 256,18	9 518 647,10	11 457 414,05	12 646 240,79	14 943 243,26	16 094 100,96	16 736 055,23
<i>Жамғарилган фойда</i>	<i>3 319 229,41</i>	<i>9 061 778,35</i>	<i>15 979 748,93</i>	<i>24 156 005,12</i>	<i>33 674 652,22</i>	<i>45 132 066,27</i>	<i>57 778 307,06</i>	<i>72 721 550,32</i>	<i>88 815 651,28</i>	<i>105 551 706,51</i>
<i>Фойда тақсимооти</i>										
Ялпи даромад/Жами тушум	47%	58%	61%	64%	66%	68%	72%	79%	79%	79%
Соф фойда/Жами тушум	37%	48%	51%	53%	55%	57%	60%	66%	66%	66%

АЙЛАНМА КАПИТАЛ ҲАРАКАТИ

минг сўм

Кўрсаткичлар	Айланиш коэф.	Инвест. давр	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
ЖОРИЙ АКТИВЛАР		0	1 259 548	1 684 287	1 927 939	2 186 206	2 459 268	2 847 739	2 962 368	3 179 765	3 399 564	3 519 247
Дебитор қарздорлик	8	0	1 107 318	1 499 577	1 710 071	1 934 501	2 173 049	2 522 938	2 634 177	2 844 793	3 057 812	3 174 104
Хом-ашё захираси	3		33 901	42 716	52 208	62 378	73 227	88 143	91 534	98 314	105 094	108 484
Тайёр маҳсулот захираси	36	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Эҳтиёт қисмлар	1	0	118 329	141 995	165 661	189 326	212 992	236 658	236 658	236 658	236 658	236 658
ЖОРИЙ ПАССИВЛАР		0	524 898	555 524	587 705	621 442	656 734	711 763	653 964	538 368	574 729	592 909
Кредитор қарздорлик	9	0	524 898	555 524	587 705	621 442	656 734	711 763	653 964	538 368	574 729	592 909
Айланма капитал		414 363	734 650	1 128 763	1 340 234	1 564 764	1 802 534	2 135 977	2 308 404	2 641 397	2 824 835	2 926 337
Айланма капиталдаги ўзгариш		414 363	320 287	394 113	211 471	224 530	237 770	333 442	172 427	332 994	183 438	101 502

	Қопланиш кун		Айланиш коэффиценти
			(360 / Қопланиш кун)
Тушум тушиш даври	45	кун	8
Омбордаги ва ишлаб чиқаришдаги хом-ашёлар қолдиғи	120	кун	18
Тайёр маҳсулот қолдиғи	10	кун	36
Эҳтиёт қисмлар қолдиғи	360	кун	1
Мол етказиб берувчилар билан ҳисоб китоблар	40	кун	9

ПУЛ ОҚИМИ ҲАРАКАТИ ТЎҒРИСИДА ҲИСОБОТ

минг сўм

Кўрсаткичлар	0 йил	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
ЖАМИ ТУШУМ	0	8 858 544,14	11 996 612,13	13 680 565,50	15 476 006,46	17 384 395,40	20 183 503,11	21 073 412,30	22 758 347,13	24 462 496,05	25 392 835,71
АЙЛАНМА КАПИТАЛДАГИ ЎЗГАРИШ	414 362,56	320 287,46	394 113,13	211 471,21	224 529,56	237 770,47	333 442,29	172 427,08	332 993,72	183 437,73	101 502,02
ТЎЛАНГАН ҚҚС		549 553,87	692 085,08	846 836,46	1 013 993,85	1 193 745,82	1 441 735,13	1 507 950,45	1 631 441,95	1 756 816,66	1 827 041,25
СОФ ТУШУМ	-414 362,56	7 988 702,81	10 910 413,92	12 622 257,83	14 237 483,04	15 952 879,10	18 408 325,69	19 393 034,77	20 793 911,46	22 522 241,65	23 464 292,44
ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ТАННАРХИ	-414 362,56	2 572 475,26	2 848 104,91	3 137 735,12	3 441 365,90	3 758 997,23	4 254 254,29	4 417 879,46	4 745 129,79	5 072 380,12	5 236 005,28
ЯЛПИ ТУШУМ	0,00	5 416 227,55	8 062 309,01	9 484 522,71	10 796 117,14	12 193 881,87	14 154 071,40	14 975 155,32	16 048 781,67	17 449 861,53	18 228 287,16
Маъмурий харажатлар	0	181 440,00	190 512,00	199 584,00	208 656,00	217 728,00	235 872,00	244 944,00	263 088,00	281 232,00	290 304,00
Операцион харажатлар	0,00	48 043,55	50 445,73	52 847,91	55 250,09	57 652,27	62 456,62	64 858,80	69 663,15	74 467,51	76 869,69
ОПЕРАЦИОН ДАРОМАДЛАР	0,00	5 186 743,99	7 821 351,28	9 232 090,80	10 532 211,05	11 918 501,61	13 855 742,78	14 665 352,52	15 716 030,52	17 094 162,02	17 861 113,47
Ўз капитали	0,00										
Асосий капиталга инвестициялар	7 636 000,00										
Молиявий харажатлар	75 000,00										
Солиқ тўловлари		593 958,52	1 021 429,57	1 228 683,35	1 450 560,18	1 687 279,12	2 029 240,90	2 238 793,85	2 643 907,23	2 846 759,76	2 959 805,81
СОФ ПУЛ ТУШУМЛАРИ	-7 711 000,00	4 592 785,48	6 799 921,71	8 003 407,45	9 081 650,88	10 231 222,48	11 826 501,88	12 426 558,67	13 072 123,29	14 247 402,26	14 901 307,66
БАРЧА ТЎЛОВЛАРДАН КЕЙИНГИ СОФ ПУЛ МАБЛАҒЛАРИ	-7 711 000,00	4 592 785,48	6 799 921,71	8 003 407,45	9 081 650,88	10 231 222,48	11 826 501,88	12 426 558,67	13 072 123,29	14 247 402,26	14 901 307,66
Битимга асосан тўловлар	0,00	1 163 028,14	1 163 028,14	1 163 028,14	1 163 028,14	1 163 028,14	1 163 028,14	1 163 028,14	1 163 028,14		
СОФ ПУЛ ОҚИМЛАРИ	-7 711 000,00	3 429 757,33	5 636 893,56	6 840 379,31	7 918 622,73	9 068 194,34	10 663 473,74	11 263 530,52	13 072 123,29	14 247 402,26	14 901 307,66
КУМУЛЯТИВ ПУЛ ОҚИМЛАРИ	0,00	3 429 757,33	9 066 650,90	15 907 030,20	23 825 652,94	32 893 847,28	43 557 321,02	54 820 851,54	67 892 974,83	82 140 377,09	97 041 684,75

ЗАРАРСИЗЛИК НУҚТАСИ

Кўрсаткичлар	минг сўм
Тўлиқ ишлаб чиқариш қувватидаги тушум (ҚҚС билан)	18 722 660
Доимий ҳаражатлар	4 253 540
Ўзгарувчан ҳаражатлар	2 870 420
ЗАРАРСИЗЛИК НУҚТАСИ	27%

19-ИЛОВА

Соф дисконтланган пул оқимлари ҳисоб-китоби

минг сўм

Давр	Пул оқимлари	Дисконт ставкаси	Дисконтланган пул оқимлари	Соф дисконтланган пул оқимлари	IRR	Инвестициянинг фойдалилик коэффициенти
0 йил	-16 266 560	14,0%				0,0
1 йил	3 429 757	14,0%	3 008 559	-13 258 000		0,0
2 йил	5 636 894	14,0%	4 337 407	-8 920 594	-30%	0,3
3 йил	6 840 379	14,0%	4 617 061	-4 303 533	-1%	0,3
4 йил	7 918 623	14,0%	4 688 460	384 928	15%	0,3
5 йил	9 068 194	14,0%	4 709 736	5 094 664	24%	0,3
6 йил	10 663 474	14,0%	4 858 135	9 952 799	31%	0,3
7 йил	11 263 531	14,0%	4 501 327	14 454 126	34%	0,3
8 йил	13 072 123	14,0%	4 582 551	19 036 677	37%	0,3
9 йил	14 247 402	14,0%	4 381 189	23 417 866	39%	0,3
10 йил	14 901 308	14,0%	4 019 535	27 437 402	40%	0,2

Хусусий капитал	минг сўм	8 100 362,56
Жалб қилинган маблағлар	минг сўм	8 166 197,00
Жами	минг сўм	16 266 559,56
Хусусий капитал улуши	%	49,8%
Жалб қилинган маблағлар улуши	%	50,2%
Хусусий капитал қиймати	%	40%
Жалб қилинган маблағлар қиймати	%	11,9%
Фойда солиғи	%	15%
WACC	%	25,8%

Қашқадарё вилояти Шахрисабз туманида маиший чиқиндилар билан боғлиқ ишларни давлат-хусусий шериклик асосида бошқариш юзасидан амалга ошириладиган инвестиция тадбирлари

Амалдаги ҳолат

Ҳудудда **223 470 нафар** аҳоли мавжуд бўлиб, шундан **159 025 нафар (71 фоизи)** санитар тозалаш хизматлари билан қамраб олинган

Мавжуд моддий техник базаси

1 та Ассенизатор

1 та Самосвал

16 та чиқинди ташиш техникаси

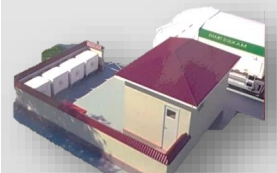
1 та Экскаватор

1 та Мультилифт

1 та Бульдозер

54 та чиқинди йиғиш шахобчаси

2 та чиқинди контейнерлари

1 та Чиқинди тўплаш полигони **мавжуд**

Маъмурий бино ва гараж **мавжуд**

ДХШ лойиҳасини амалга оширишдан кутилаётган натижа

Ушбу лойиҳани амалга ошириш натижасида **223 470 нафар** бўлган аҳолининг чиқиндиларни олиб чиқиб кетиш билан боғлиқ бўлган қамров даражаси **100 фоизга** эришилади.

ДХШ лойиҳаси доирасида киритиладиган қўшимча моддий техник база

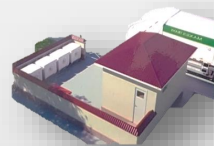
7 та чиқинди ташиш техникаси

2 та Мультилифт

100 та чиқинди контейнерлари

10 та чиқинди йиғиш шахобчаси

Чиқинди тўплаш полигони **1 та** га қисқаради

1 та Чиқиндиларни қайта юклаш ускунаси

■ Ҳозирги ҳолат (71 %) ■ ДХШ натижасида (100 %)

Қўшимча иш ўринлари

50 та

Чиқиндини қайта ишлаш

38 фоиз

Инвестиция миқдори

757,200.0 АҚШ дол.

Қашқадарё вилояти Шахрисабз туманида маишй чиқиндилар билан боғлиқ ишларни давлат-хусусий шериклик асосида бошқариш юзасидан амалга ошириладиган инвестиция тадбирлари

Чиқинди тўплаш шахобчаси

Чиқиндиларни саралаш линияси

Чиқинди ташиш техникаси

Чиқиндиларни қайта юклаш станцияси

Маишй чиқинди полигони (Чирокчи тумани)

Махсус техника Мультилифт

7 та махсус техника

2 та Мультилифт

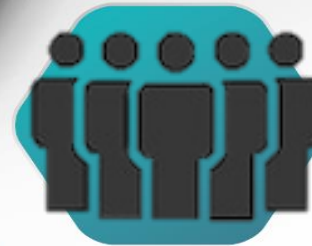
100 та чиқинди
контейнерлари ва
кутилари

1 та Чиқиндиларни қайта
юклаш ускунаси

50 та янги иш ўринлари

10 та чиқинди йиғиш
шаҳобчаси

Аҳоли сони – **223 470** нафар

Чиқиндиларни кунлик чиқиш меъёри (**1 киши**) – **0,8** кг

Асос: Наманган вилояти хокимининг 2020 йил 16 мартдаги 89-сон фармойиши 1-банди

Чиқиндиларни **кунлик** чиқиш меъёри – **178,7** тонна

Чиқиндиларни **йиллик** чиқиш меъёри – **65225,5**

МИНГ тонна

Ушбу ҳудудда ҳосил бўлаётган маиший чиқиндилар, аҳоли яшаш пунктларидан, ер ости ва ер усти чиқинди йиғиш шаҳобчаларидан, юридик ташкилотларда жойлашган чиқинди контейнерлари ва шаҳар шоҳ кўчалари бўйлаб ўрнатилиши режалаштирилаётган чиқинди қутиларидан махсус чиқинди ташувчи техникалар (мусуравоз) ёрдамида ташиб кетилади. Бугунги кунда туман ва шаҳар “Тоза ҳудуд” ДУК филиаллари ҳисобида 16 та махсус чиқинди ташувчи техникалар мавжуд. Ушбу ҳудуддан йиғилган маиший чиқиндилар махсус техникалар ёрдамида лойиҳа доирасида ишга тушириладиган чиқиндиларни қайта юклаш станциясига келтирилади ҳамда шу ернинг ўзида саралашдан ўтказилади.

Ҳозирда Шахрисабз туманида 223,4 минг аҳоли рўйхатга олинганлигини, маиший чиқиндиларни қайта юклаш станциялари орқали полгонларга жўнатиш тизими яраталиши ҳисобига, махсус техникалардан самарали фойдаланиш имкониятлари ошиши, яъни ҳар бир техникани бир кунлик қатнови камида 2,5 маротабага етишини ҳисобга олинса, ўртача ҳар 10,0 минг аҳоли учун 1 та чиқинди ташувчи техника лозим бўлади. Шу сабаб, лойиҳа доирасида хусусий шерик томонидан тўла қувватни таъминлаш учун қўшимча 7 та махсус чиқинди ташувчи техникаси сотиб олиш учун, дастлабки ҳисоб-китобларга кўра **4235,0 млн сўм** инвестиция киритилади.

Ушбу ҳудудда ҳосил бўлаётган маиший чиқиндилар, лойиҳа доирасида ишга тушириладиган чиқиндиларни қайта юклаш станциясига келтирилади ҳамда саралашдан ўтказилган чиқиндилар қайта юклаш технологияси ёрдамида контейнерларга зичланиб, махсус Мультилифт техникалари ёрдамида **Чироқчи** туманидаги чиқинди полигонига жойлаштирилади.

Шу сабаб, лойиҳа доирасида хусусий шерик томонидан саралашдан ўтиб махсус қайта юклаш технологияси ёрдамида 10-20 м³ ҳажмдаги контейнерларга зичланган маиший чиқиндиларни полигонларга олиб бориш учун 2 та махсус Мультилифт техникаси сотиб олиш учун, дастлабки ҳисоб-китобларга кўра 1300,0 млн сўм инвестиция киритилади.

Ушбу ҳудудда ҳосил бўлаётган маиший чиқиндиларни махсус чиқинди ташувчи техникалар ёрдамида, лойиҳа доирасида ишга туширилиши режалаштириладиган чиқиндиларни қайта юклаш станцияга олиб келиш орқали, ушбу ҳудудда чиқинди полигонига бўлган эҳтиёжни йўққа чиқаради. Бу эса шаҳарни экологик вазиятини яхшилашга катта хизмат қилади. Бунинг учун шаҳарнинг чиқинди полигонига йўналиши қулай бўлган ҳудуддан 0,50 дан 1 Гача бўлган ерга эҳтиёж туғилади. Мазкур ажратилган жойга бир вақтнинг ўзида маиший чиқиндиларни саралаш ва ҳамда қайта юклаш технологиялари ишга тушириш режалаштирилган.

Шахрисабз тумани аҳоли сони ва чиқиндиларни тўпланиш меъёрларини ҳисоб-китоб қилган ҳолда кунига 100 тонна маиший чиқиндиларни қайта юклаш имкониятига эга бўлган 1 та чиқиндиларни қайта юклаш ускунаси учун, хусусий шерик томонидан дастлабки ҳисоб-китобларга кўра **571,0 млн сўм** инвестиция киритилади.

- Қонунчиликка мувофиқ кўп квартирали аҳоли хонадонларидан маиший чиқиндиларни ташиб кетиш махсус чиқинди тўplash шаҳобчалари орқали амалга оширилиши белгиланган.
- Ҳуддудларда мавжуд кўп қаватли уйлар учун дастлабки ҳисоб-китобларга кўра 10 дона намунали чиқиндиларни йиғиш шаҳобчаларини қуришга эҳтиёж бор.
- Шу сабабли, лойиҳа доирасида хусусий шерик томонидан 10 та чиқиндиларни йиғиш шаҳобчалари қуриш учун, дастлабки ҳисоб-китобларга кўра 700,0 млн сўм инвестиция киритилади.

- Лойиҳа доирасида Шахрисабз туманида дастлабки ҳисоб-китобларга кўра 10 дона чиқиндиларни йиғиш шаҳобчаларини қуриш режалаштирилган.
- Мазкур чиқинди тўплаш шаҳобчаларига ва бошқа чиқинди тўпланиши мумкин бўлган ҳудудларга чиқинди контейнерлари ўрнатиш зарур ҳисобланади.
- Шу сабабли, лойиҳа доирасида хусусий шерик томонидан 100 та чиқиндиларни контейнерлари учун, дастлабки ҳисоб-китобларга кўра 430,0 млн сўм инвестиция киритилади.

**Қашқадарё вилоят "Тоға Худуд" ДУК Шахрисабз тумани филиалига қарашли махусе автотранспорт воситалари хақида
МАЪЛУМОТ**

№/р	Махусе техника тури	Махусе техника русуми	Давлат рақами	Техник паспортни (формулар*) сериали, рақами	Ишлаб чиқарилган йили	Умумий техник ҳолати (соз-носоғ)	Қиймати		
							баланс	қолдиқ	баҳолаш
1	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	70/124 KBA	AAС 0146067	2021 йил	соз	0	0	580 000 000,0
2	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	70/108 KBA	AAС 0146043	2021 йил	соз	0	0	580 000 000,0
3	Мусоровоз	ISUZU NPR 82 L	70/529 WAA	AAС 7383032	2014 йил	соз	82 613 000,00	97 733 326,94	407 550 000,0
4	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	70/510 HBA	AAС 1048973	2019 йил	соз	414 000 000,00	443 394 000,00	378 700 000,0
5	Мусоровоз	ISUZU NPR 82 L	70/757 WAA	AAС 7383025	2014 йил	соз	82 613 000,00	97 733 326,94	282 150 000,0
6	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	70/697 KAA	AAС 1201234	2019 йил	соз	414 000 000,00	443 394 000,00	405 750 000,0
7	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	70/850 KAA	AAС 1542152	2019 йил	соз	414 000 000,00	443 394 000,00	405 750 000,0
8	Мусоровоз	ISUZU NPR 82 L	70/530 WAA	AAС 7383028	2015 йил	соз	144 685 200,00	171 166 353,42	407 550 000,0
9	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	70/853 KAA	AAС 1542097	2020 йил	соз	414 000 000,00	443 394 000,00	432 800 000,0
10	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	70/642 KAA	AAС 1214937	2019 йил	соз	414 000 000,00	443 394 000,00	405 750 000,0
11	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	70/859 KAA	AAС 1552828	2019 йил	соз	414 000 000,00	443 394 000,00	405 750 000,0
12	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	70/065 OBA	AAС 0093867	2020 йил	соз	541 000 000,00	0	459 850 000,0
13	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	70/049 OBA	AAС 0290893	2020 йил	соз	541 000 000,00	0	459 850 000,0
14	Мусоровоз	ISUZU NPR 82 L	70/532 WAA	AAС 7383031	2015 йил	соз	82 613 000,00	97 733 326,94	407 550 000,0
16	Мусоровоз	ISUZU NPR 82 L	70/621 WAA	AAС 7380050	2014 йил	соз	82 613 000,00	97 733 326,94	407 550 000,0
17	Мусоровоз-Исузу	ISUZU NQR 71 PL	70/631 WAA	AAС 7384048	2014 йил	носоғ	86 083 000,00	103 162 326,00	459 850 000,0
18	Мусоровоз қрантал	ISUZU NQR 71 PL	70/217 GBA	AAС 0307403	2018 йил	соз	479 900 000,00	567 649 715,00	285 600 000,0
19	Ассениацион	ISUZU	70/391 BBA	AAС 0300927	2017 йил	соз	312 000 000,00	369 104 112,00	260 000 000,0
20	Самосвал	ISUZU NQR 71 PL	70/533 WAA	AAС 738026	2015 йил	соз	76 727 997,00	90 771 215,38	351 650 000,0
21	Бульдозер	УТО	70/159 BA	ТПР054148	2015 йил	соз	246 718 080,00	282 200 580,83	83 230 000,0
22	Погрузчик	Фронтальный- 2,2 М3	70/160 DA	ТПР088869	2016 йил	соз	252 560 000,00	288 882 674,08	274 317 000,0
Жами:							3 652 083 000,00	2 763 526 326,00	8 141 197 000,00

Қашқадарё вилоят "Тоға худуд" ДУК директори

Қашқадарё вилоят "Тоға худуд" ДУК бош муҳандиси

Қашқадарё вилоят "Тоға худуд" ДУК Ишлаб чиқариш ва Эксплуатация бўлими бошлиғи

С.Суюнов

Ж.Усмонов

У.Доновов

Вывод о рыночной стоимости объектов.

На основе фактов и анализа рынка АТС, на основе двух подходов к оценке, по нашему мнению, рыночная стоимость объектов по состоянию на 06 января 2021 года с учетом округления составляет:

Шахрисабзский район				
№	Тип	Марка	Гос. номер	Рыночная стоимость, сум
1	Мусоровоз	ISUZU NPR 82 L	70/529 WAA	407 550 000
2	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	70/510 HBA	378 700 000
3	Мусоровоз	ISUZU NPR 82 L	70/757 WAA	282 150 000
4	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	70/697 KAA	405 750 000
5	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	70/850KAA	405 750 000
6	Мусоровоз	ISUZU NPR 82 L	70/530 WAA	407 550 000
7	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	70/853 KAA	432 800 000
8	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	70/642KAA	405 750 000
9	Самосвал	ISUZU NQR 71 PL	70/533 WAA	351 650 000
10	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	70/859KAA	405 750 000
11	Ассенизацион	ISUZU	70/391 BBA	260 000 000
12	Мусоровоз	ISUZU NPR 82 L	70/532 WAA	407 550 000
13	Мусоровоз	ISUZU NPR 82 L	70/621 WAA	407 550 000
14	Мусоровоз крантаз	ISUZU NQR 71 PL	70/217 GBA	285 600 000
15	Бульдозер	УТОС	70/ 159 BA	83 230 000
16	Погрузчик	Фронтальный- 2,2 М3	70/160 DA	274 317 000
17	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	70/ 065 OBA	459 850 000
18	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	70/ 049 OBA	459 850 000
19	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	70/ 631 WAA	459 850 000
ИТОГО:				6 981 197,000

Примечание:

Данная стоимость носит рекомендательный характер. Окончательная стоимость определяется собственником объекта и назначается им из психологии восприятия, политики цен, ожидаемой реакции других участников рынка, законов, регулирующих ценообразование и пр. Ответственность за предоставленные первоначальные данные несет Заказчик.

хуудларда мавжуд маънавий чинкиди полигонлари бўйича маълумот*

1-жадвал

Т/р	Объектнинг номи	Кадастр объект мулкдорининг, эгалик қилувчи, фойдаланувчи ёки ижарага олувчининг номи	Кадастр объект мулкдорининг, эгалик қилувчи, фойдаланувчи ёки ижарага олувчининг маънавли	Илоравий мансублиги	Урнашган жойи	Ер участкасининг майдони (га)	Фойдаланишга туширилган санаси	Тўпланган чинкиди турлари	Тўпланган чинкидларнинг ҳажми (тн)	Санитария химоя зоналари тўғрисидаги маълумотлар***	
1	2	3	4	7	8	9	10	11	12	15	
Кашкадарё вилояти											
53	1	Гузар тумани марказий чинкидихонаси	Кашкадарё вилояти Гузар тумани "Тоға хууд" ДУК филиали	Кашкадарё вилояти, Гузар тумани "Чанок" МФЙ Мустақиллик кўчаси	Кашкадарё вилояти "Тоға хууд" ДУК бошқармаси	Кашкадарё вилояти, Гузар тумани, "Хумдон" МФЙ	3	1981 й.	Каттик маънавий чинкидлар	11 163,5	риоя этилмаган аҳоли уйи 100 метр
54	2	Дехқонобод тумани марказий чинкидихонаси	Кашкадарё вилояти Дехқонобод тумани "Тоға хууд" ДУК филиали	Кашкадарё вилояти, Дехқонобод тумани, "Каршина" кишлоғи	Кашкадарё вилояти "Тоға хууд" ДУК бошқармаси	Кашкадарё вилояти, Дехқонобод тумани, "Ўзбекистон" МФЙ Қўйрбулок участкаси	6	13.04.1992 й.	Каттик маънавий чинкидлар	46 359,6	риоя этилмаган аҳоли уйи 100 метр
55	3	Камаш тумани марказий чинкидихонаси	Кашкадарё вилояти Камаш тумани "Тоға хууд" ДУК филиали	Кашкадарё вилояти, Камаш тумани, "Юксалиш" кўчаси, 16-уй	Кашкадарё вилояти "Тоға хууд" ДУК бошқармаси	Кашкадарё вилояти, Камаш тумани, "Кизилтепа" МФЙ 744-контур	4,51	1978 й. (17.02.2014 й)	Каттик ва маънавий чинкидлар	70 174,0	500 метр
56	4	Карши тумани марказий чинкидихонаси	Карши тумани ҳокимлиги "Ободонлаштириш" бошқармаси	Кашкадарё вилояти, Карши тумани, Бешкент шаҳар, "Мустақиллик" кўчаси	Карши тумани ҳокимлиги	Кашкадарё вилояти, Карши тумани, "Чароғи" кўрғони	5	18.11.1998 й.	Каттик маънавий чинкидлар	5 528,0	500 метр
57	5	Касби тумани марказий чинкидихонаси	Кашкадарё вилояти Касби тумани "Тоға хууд" ДУК филиали	Кашкадарё вилояти, Касби тумани, "Муғлон" кишлоғи	Кашкадарё вилояти "Тоға хууд" ДУК бошқармаси	Кашкадарё вилояти, Касби тумани, "Мустақилобод" МФЙ	3,5	1971 й. (30.12.2014 й.)	Каттик маънавий чинкидлар	27 164,0	500 метр
58	6	Китоб тумани марказий чинкидихонаси	Кашкадарё вилояти Китоб тумани "Тоға хууд" ДУК филиали	Кашкадарё вилояти, Китоб тумани, Китоб шаҳар, "Т. Журабеков" кўчаси, 26-уй	Кашкадарё вилояти "Тоға хууд" ДУК бошқармаси	Кашкадарё вилояти, Китоб тумани, "Қайрабулок" МФЙ 23а-контур	6	24.08.1994 й. (20.10.2010)	Каттик маънавий чинкидлар	51 817,0	500 метр
59	7	Косон тумани марказий чинкидихонаси	МЧЖ "Косон коммунал фойдаланиш"	Кашкадарё вилояти, Косон тумани, Косон шаҳар, "Ш.Рашидов" кўчаси	"Косон коммуналчи" МЧЖ	Кашкадарё вилояти, Косон тумани, "Бурдоқчилик" ж/х	20	06.10.1999 й.	Каттик маънавий чинкидлар	46 120,0	500 метр
60	8	Миришкор тумани марказий чинкидихонаси Авазул бўлими	Кашкадарё вилояти Миришкор тумани "Тоға хууд" ДУК филиали	Кашкадарё вилояти, Миришкор тумани, "Ўзбекистон" кўчаси, ҳокимият биносид	Кашкадарё вилояти "Тоға хууд" ДУК бошқармаси	Кашкадарё вилояти, Миришкор тумани, "Авазўл" МФЙ	2	06.05.2016 й.	Каттик маънавий чинкидлар	1 300,0	500 метр
61	9	Нуристон тумани марказий чинкидихонаси	"Нуристон тозалаш" ХК	Нишон тумани "Нуристон" МФЙ	Нуристон тумани ҳокимияти	Нишон тумани "Нуристон" МФЙ	10	1991 й.	Каттик маънавий чинкидлар	4 350,0	500 метр
62	10	Карши шаҳар марказий чинкидихонаси	Кашкадарё вилояти Карши шаҳар, "Санитар тозалаш" МЧЖ	Кашкадарё вилояти, Карши шаҳар, "Насаф" кўчаси 325-уй	"Санитар тозалаш" МЧЖ	Кашкадарё вилояти, Чироччи тумани, "Чорвалдор" Ж.Ш.К., "Қулгиртоғ" массиви	46,95	09.07.1996 й.	Каттик маънавий чинкидлар	Айланма йўл қуришда. Қолган қисмида "Экогарис" МЧЖ ЧЮС қуриш учун хужжатларни қайта расмийлаштирмақда	500 метр
63	11	Чироччи тумани марказий чинкидихонаси	Кашкадарё вилояти Чироччи тумани "Тоға хууд" ДУК филиали	Кашкадарё вилояти, Чироччи тумани, "Чироччи МФЙ Мустақиллик кўчаси 7-уй	Кашкадарё вилояти "Тоға хууд" ДУК	Кашкадарё вилояти, Чироччи тумани, "Қахрамон" ҚФЙ	5,4	26.04.1991 й.	Каттик маънавий чинкидлар	97 802,0	500 метр
64	12	Шаҳрисаб тумани марказий чинкидихонаси	Шаҳрисаб тумани ҳокимлиги "Ободонлаштириш" бошқармаси	Кашкадарё вилояти, Шаҳрисаб тумани, Асли-Жаллоб 17-уй	Шаҳрисаб тумани ҳокимлиги	Кашкадарё вилояти, Шаҳрисаб тумани, Шаматон МФЙ "Бенгуг" кишлоғи	2,5	28.12.1998 й.	Каттик маънавий чинкидлар	Фаолият юритмайти Қурилиш полигоии қилиб қайта расмийлаштиришга тақлиф берилган	500 метр
65	13	Миришкор тумани марказий чинкидихонаси Помук бўлими	Кашкадарё вилояти Миришкор тумани "Тоға хууд" ДУК филиали	Кашкадарё вилояти, Миришкор тумани, "Ўзбекистон" кўчаси, ҳокимият биносид	Кашкадарё вилояти "Тоға хууд" ДУК бошқармаси	Кашкадарё вилояти, Миришкор тумани, "Помук" МФЙ	3	25.10.1991 (27.02.2014)	Каттик маънавий чинкидлар	633,0	500 метр
66	14	Нишон тумани марказий чинкидихонаси	Кашкадарё вилояти Нишон тумани "Тоға хууд" ДУК филиали	Кашкадарё вилояти, Нишон тумани, "Нишон" ҚФЙ	Кашкадарё вилояти "Тоға хууд" ДУК бошқармаси	Кашкадарё вилояти, Нишон тумани, "Нишон" ҚФЙ	4,0	27.05.2002	Каттик маънавий чинкидлар	10 007,0	500 метр
67	15	"Кашкадарё Эко Транс" МЧЖ қарашли чинкидихона	"Кашкадарё Эко Транс" МЧЖ	Кашкадарё вилояти Карши шаҳар Самарқанд йўли 2 км	"Кашкадарё Эко Транс" МЧЖ	Кашкадарё вилояти Гузор тумани Бустон массивига	29	11.04.2017	Каттик маънавий чинкидлар	42 336,0	500 метр
68	16	Муборак тумани марказий чинкидихонаси	Кашкадарё вилояти Муборак тумани "Тоға хууд" ДУК филиали	Кашкадарё вилояти Муборак тумани "Қурувчилар" МФЙ	Кашкадарё вилояти "Тоға хууд" ДУК бошқармаси	Кашкадарё вилояти, Муборак тумани "Муборак" МФЙ	2	17.02.2015	Каттик маънавий чинкидлар	35 755,0	500 метр
69	17	Шаҳрисаб тумани марказий чинкидихонаси	Кашкадарё вилояти Шаҳрисаб тумани "Тоға хууд" ДУК филиали	Кашкадарё вилояти, Шаҳрисаб тумани, Асли-Жаллоб 17-уй	Кашкадарё вилояти "Тоға хууд" ДУК бошқармаси	Кашкадарё вилояти Шаҳрисаб тумани Тудамайдон ҚФЙ Ғ.Бобоёров массиви 223к-контур	4,0	26.05.2017	Каттик маънавий чинкидлар	24 497,0	500 метр
70	18	Яккабоғ тумани марказий чинкидихонаси	Кашкадарё вилояти Яккабоғ тумани "Тоға хууд" ДУК филиали	Кашкадарё вилояти Яккабоғ тумани Янгиобод МФЙ А.Темур кўчаси	Кашкадарё вилояти "Тоға хууд" ДУК	Кашкадарё вилояти Яккабоғ тумани Науруз МФЙ 1к-контур	5,0	1991 й.	Каттик маънавий чинкидлар	12 844,0	500 метр
71	19	"Шўртаннефтьгаз" МЧЖ қарашли чинкиди полигоии	"Шўртаннефтьгаз" МЧЖ	Кашкадарё вилояти Гузор тумани Шўртан кўрғони	"Ўзбекинефтьгаз" АЖ	Кашкадарё вилояти Гузор тумани Шўртан кўрғони	1,6	1995 й.	Каттик маънавий чинкидлар	4 011,8	500 метр
72	20	"Шўртангаз қимё мажмуаси" МЧЖ қарашли маънавий чинкидларни жойлаштириш ва санаят чинкидларни вақтинча тушлаш полигоии	"Шўртангаз қимё мажмуаси" МЧЖ	Кашкадарё вилояти Гузор тумани Шўртан кўрғони	"Ўзнефтьгазқимёчиқариш" АЖ	Кашкадарё вилояти Гузор тумани Шўртан кўрғони	5,8	2000 й.	Каттик маънавий чинкидлар	17 889,7	500 метр
73	21	"Мубарек ГКНЗ" МЧЖ қарашли каттик ва маънавий чинкидлар ва санаят чинкидлар қўйиш полигоии	"Мубарек ГКНЗ" МЧЖ	Муборак тумани Санаят зонаси	"Ўзнефтьгазқимёчиқариш" АЖ	Мубарек тумани, "Мубарек Қарақул наслчилиш" ш/х	47	2008 й.	Каттик маънавий чинкидлар	55 213,0	500 метр
						203,26			564 964,5		

Қашқадарь вилонт "Тога Хууд" УК томонидан юридик ташкилотлар билан тузилган шартнома лар туғрисида текзор маълумот

01.02.2020 йил ҳолатига

Т/р	Хуудлар	Жами юридик ташкилотлар буйича (МЧКЖ, ХК, бюджет ва бош.)				Юридик (МЧКЖ, ХК ва бош.)				Бюджет ташкилотлари			
		Статистика буйича	Амалда	Миклори	%	Статистика буйича юридик ташкилотлар сони	Шундан амалда шартнома қилинган	% ҳисобида	Шартнома буйича йиллик миклори (м3)	Статистика буйича бюджет ташкилотлари сони	Шундан амалда шартнома қилинган	% ҳисобида (тузилмаган ташкилотларга нисбатан)	Шартнома буйича миклори (м3)
1	Гузор	870	87	162,0	0,10	845	87	0,10	49	25	6	0,24	113,4
2	Дехқонобод	246	46	63,0	0,19	231	46	0,20	19	15	5	0,33	44,1
3	Камашин	410	48	1 882,6	0,12	389	48	0,12	565	21	3	0,14	1 317,8
4	Қарши т.	326	26	174,0	0,08	314	26	0,08	52	12	3	0,25	121,8
5	Қасби	331	37	1 076,8	0,11	309	37	0,12	323	22	5	0,23	753,8
6	Қитоб	410	30	272,0	0,07	391	30	0,08	82	19	3	0,16	190,4
7	Қосон	389	34	1 122,0	0,09	375	34	0,09	337	14	4	0,29	785,4
8	Мирашқор	298	9	30,0	0,03	283	9	0,03	9	15	2	0,13	21,0
9	Муборак	325	64	4 278,0	0,20	315	64	0,20	1 283	10	6	0,60	2 994,6
10	Ниншан	215	15	168,5	0,07	206	15	0,07	51	9	1	0,11	118,0
11	Чирокчи	315	27	22 810,5	0,09	301	27	0,09	6 843	14	5	0,36	15 967,4
12	Яккабоғ	295	90	7 771,8	0,31	279	90	0,32	2 332	16	7	0,44	5 440,3
13	Шахрисабз ш.	576	49	5 663,0	0,09	552	49	0,09	1 699	24	3	0,13	3 964,1
14	Шахрисабз т.	274	14	671,0	0,05	262	14	0,05	201	12	3	0,25	469,7
	Жами:	5 280	576	46 145	0,11	5 052	576	0,11	13 844	228	56	0,25	32 302

Қашқадарь вилонт "Тога Хууд" ДУЖ директори э.б.

С.Сулонов

Қашқадарь вилонт "Тога Хууд" ДУЖ юридик ташкилотлар билан шартнома тузиш буйича етказиш мухассиси

Н.Тураев

Мехнат харajatлари (иш хаёи)	минг сўм	7 357 878	496 074	363 482	648 075	448 282	642 887	607 224	409 153	581 200	481 962	505 422	562 896	922 678	688 543
Ягона ижтимоий тулов	минг сўм	1 839 470	124 018	90 870	162 019	112 070	160 722	151 806	102 288	145 300	120 491	126 356	140 724	230 670	172 136
Амортизация ажратмалари	минг сўм	6 818 794	444 272,4	382 165,2	535 416,7	700 702,9	503 217,0	502 556,8	373 848,4	625 124,0	460 565,2	348 340,2	472 967,3	777 131,5	692 486,4
Махсус кийим-бош харajatлари	минг сўм	169 546	9300	7068	12276	8928	10925	14858	9177	11799	13984	11799	17043	18791	23598
Метан газ ускунасини унатиши (суммасини кайтариши)	минг сўм	480 087	16750,0	1500,0	92250,0	28500,0	42750,0	12250,0	1500,0	4349,1	10250,0	61987,5	46500,0	85500,0	76000,0
Жорий ва мукамал таъмирлаш харajatлари	минг сўм	981 288	74 660	46 295	73 065	87 163	51 384	80 311	52 568	67 135	76 233	54 485	101 434	125 223	91 333
Бошка харajatлар	минг сўм	18 461	750	300	3 150	900	1 350	1 650	300	453	450	1 958	2 100	2 700	2 400
IV. Зарур фойдала миқдори	минг сўм	7 666 987	417 789	287 454	918 635	515 497	610 488	599 640	296 815	422 775	407 553	645 682	692 073	989 189	863 398
V. Давр харajatлари	минг сўм	4 482 065	250 791	189 661	584 281	283 497	353 131	335 640	184 279	216 338	211 686	417 653	412 990	535 611	506 507
шу жумладан															
Маъмурий харajatлар	минг сўм	3 734 961	218 660,1	174 366,9	463 081,8	241 190,4	291 545,9	273 702,6	174 366,9	201 700,1	193 402,6	342 541,7	331 773,6	428 690,2	399 938,0
Бошқарув ходимлар иш хаёи	минг сўм	1 669 932	123 947,1	123 947,1	135 936,5	123 947,1	129 729,0	129 729,0	123 947,1	135 936,5	123 947,1	123 947,1	123 044,9	135 936,5	135 936,5
Ягона ижтимоий тулов (25%)	минг сўм	417 483	30 987	30 987	33 984	30 987	32 432	32 432	30 987	33 984	30 987	30 987	30 761	33 984	33 984
Бошка харajatлар	минг сўм	1 647 546	63 726,2	19 433,1	293 161,1	86 256,5	129 384,7	111 541,4	19 433,1	31 779,4	38 468,7	187 607,9	177 967,4	258 769,5	230 017,3
Бошка маъмурий харajatлар	минг сўм	747 105	32 130,7	15 294,3	121 198,9	42 306,9	61 585,3	61 937,6	9 912,3	14 637,5	18 283,5	75 111,5	81 216,3	106 921,0	106 568,8
шу жумладан															
Юқори турувчи ташкилотга ажратма	минг сўм	508 199	20400,7	7160,3	88932,9	28980,8	43471,2	40631,5	3410,3	7091,2	10740,4	50533,3	55121,9	74442,5	77282,2
Алоқа харajatлари	минг сўм	100 428	4080,0	1632,0	171 36,0	4896,1	7344,1	8976,1	1632,0	2465,1	2448,1	10649,2	11424,4	14688,5	13056,6
Сафар харajatлари	минг сўм	7 384	300,0	120,0	1260,0	360,0	540,0	660,0	120,0	181,3	180,0	783,0	840,0	1080,0	960,0
Бошка харajatлар	минг сўм	131 093	7 350	6 382	13 870	8 070	10 230	11 670	4 750	4 900	4 915	13 146	13 830	16 710	15 270
Жами харajatлар	минг сўм	27 169 506	1 724 412	1 335 114	2 447 614	2 020 708	2 184 578	2 293 968	1 262 267	1 993 830	1 728 671	1 776 839	2 304 644	3 436 313	2 621 067
Даромал солиғи жами	минг сўм	496 008,5	33 959,8	17 773,9	43 594,3	35 714,7	38 105,0	38 783,0	20 864,8	44 028,0	36 080,2	29 732,6	36 004,4	71 753,6	49 614,3
Фойдала солиқ	минг сўм	281 545	20 039,8	9 133,9	23 914,3	21 794,7	22 265,0	22 847,0	11 744,8	22 428,0	20 720,2	16 772,6	22 084,4	39 593,6	28 206,3
Бошка солиқ (ККС)	минг сўм	214 464	13920,0	8640,0	19680,0	13920,0	15840,0	15936,0	9120,0	21600,0	15360,0	12960,0	13920,0	32160,0	21408,0
Соф фойдала	минг сўм	1 850 196	133 039	58 342	155 691	145 908	147 437	151 609	77 008	142 872	136 588	110 039	148 032	258 193	185 438
Рентабельлик даражаси	%	8,5	9,0	5,2	9,0	8,6	8,4	8,0	7,2	8,1	9,1	8,7	8,2	9,3	9,3

"Қирғизғилиди"
 Тошхўдуд ДУК
 Директори
 С.Юлдошев

"Келишилди"
 Вилоят Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш бошқармаси
 бошлиғи
 Ғ.Ибрагимов

"Келишилди"
 Вилоят молия бошқармаси
 бошлиғи
 А.Шукуров

180100, Ўзбекистон Республикаси, Қарши шаҳри, Мустақиллик кўчаси, 1-уй. Факс: (375) 221-12-88

2020 йил «27» февралъ

№ **HQ** - 191/02 -сонли

Қарши шаҳри

**Қаттиқ маиший чиқиндиларни турар ва нотурар жой биноларида
ўртача тўпланиши бўйича меъёрларни тасдиқлаш тўғрисида**

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 17 апрелдаги ПҚ-4291-сон қарори билан тасдиқланган “2019-2028 йиллар даврида Ўзбекистон Республикасида қаттиқ маиший чиқиндилар билан боғлиқ ишларни амалга ошириш стратегиясини амалга ошириш бўйича ҳаракатлар дастури”нинг 40-банди ижросини таъминлаш мақсадида, Ўзбекистон Республикаси “Маҳаллий давлат ҳокимияти тўғрисида”ги Қонунининг 6-моддасига асосан

Қ А Р О Р Қ И Л А М А Н :

1. Ўзбекистон Республикаси Экология ва атропо муҳитни муҳофаза қилиш давлат кўмитасининг 2020 йил 13 январдаги 01-04/1-16-сонли хати ва Ўзбекистон Республикаси Экология ва атропо-муҳитни муҳофаза қилиш давлат кўмитаси томонидан қаттиқ маиший чиқиндиларларнинг тўпланиш меъёрларини аниқлаш бўйича ўтказилган тадқиқот ва хронометраж ишлари натижалари инобатга олинсин.

2. Вилоят миқёсида қаттиқ маиший чиқиндиларни турар ва нотурар жой биноларида ўртача тўпланиши бўйича меъёрлар (кейинги ўринда меъёрлар деб юритилади) иловага мувофиқ тасдиқлансин.

3. Белгилаб қўйилсинки, меъёрлардан:

қаттиқ маиший чиқиндиларни тўплаш ва олиб чиқиб кетиш билан боғлиқ ишларни амалга ошириш соҳасида хизмат кўрсатишга ихтисослашган ташкилотлар (кейинги ўринларда ихтисослашган ташкилотлар деб юритилади) фаолиятини олдиндан режалаштириш;

қаттиқ маиший чиқиндиларни ташиш техникалари, механизмлар ва ускуналарга бўлган талаб ва эҳтиёжларни ҳисоб-китоб қилиш;

ихтисослашган ташкилотларнинг қаттиқ маиший чиқиндиларни йиғиш ва аҳоли пунктларидан олиб чиқиш хизматини кўрсатиш учун юридик ва жисмоний шахслар билан шартномалар тузиш;

қаттиқ маиший чиқиндиларни утилизация қилиш, зарарсизлантириш, қайта ишлаш соҳаларининг услублари ва усулларини белгилаш ҳамда пировардида чиқиндиларнинг атропо-муҳитга салбий таъсирларини камайтириш мақсадларида фойдаланилади.

4. Экология ва атроф муҳитни муҳофаза қилиш вилоят бошқармасига (Ғ.Ибрагимов) ихтисослашган ташкилотлари билан биргаликда:

вилоятдаги қаттиқ маиший чиқиндиларни тўплаш ва олиб чиқиб кетиш билан боғлиқ хизматларни ушбу қарор билан тасдиқланган меъёр асосида ташкил этиш;

қаттиқ маиший чиқиндиларни йиғиш ва аҳоли пунктларидан олиб чиқиш хизматини кўрсатиш учун юридик ва жисмоний шахслар билан шартномалар тузиш, тузилган шартномаларга тегишли ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш ишларини ташкиллаштириш;

қаттиқ маиший чиқиндиларнинг атроф-муҳитга салбий таъсирларини камайтириш бўйича чора-тадбирлар ишлаб чиқиш вазифаси юклатилсин.

5. Экология ва атроф муҳитни муҳофаза қилиш вилоят бошқармаси (Ғ.Ибрагимов):

бир ой муддатда вилоят бўйича ташкил этилиши лозим бўлган чиқинди тўплаш шаҳобчалари, қаттиқ маиший чиқиндилар полигонлари, утилизация қилиш ва қайта ишлаш билан шуғулланувчи ташкилотлар ҳамда қаттиқ маиший чиқиндиларни олиб чиқиб кетишга ихтисослашган автотранспорт воситаларига бўлган эҳтиёжлар юзасидан уларни ташкил этиш ва сотиб олиш ҳаражатларининг аниқ манбалари кўрсатилган, шу жумладан Экология ва атроф муҳитни муҳофаза қилиш давлат қўмитасининг Экология, атроф муҳитни муҳофаза қилиш ва чиқиндилар билан боғлиқ ишларни амалга ошириш жамғармаси маблағлари ҳисобидан ташкил этиш ва сотиб олиш бўйича таклифларни;

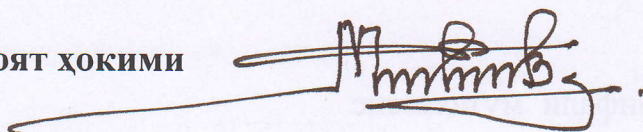
2020 йилнинг 1 декабрь кунига қадар ушбу қарор билан тасдиқланган меъёрларнинг амалиётда ишлашини барча туман ва шаҳарлар кесимида мониторинг ва таҳлил қилсин ҳамда натижаси бўйича аниқ ҳисоб-китобларга асосланган таклифларни вилоят ҳокимлигига тақдим этсин.

6. Ушбу қарор “Қашқадарё” ва “Новости Кашқадарьи” газеталарида эълон қилинсин ҳамда ҳокимликнинг qashqadaryo.uz расмий веб-сайтига жойлаштирилсин.

7. Ушбу қарор расман эълон қилинган кундан кучга киради.

8. Мазкур қарор ижросини назорат қилиш вилоят ҳокимининг ўринбосари С.Азизов зиммасига юклансин.

Вилоят ҳокими

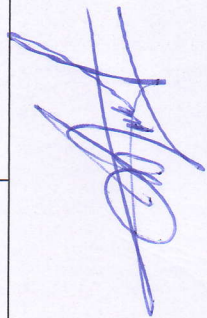
З.Мирзаев

ВИЛОЯТ ҲОКИМИНИНГ
 2020 йил 27 февралдаги
 № 191/02-сон қарорига
 ИЛОВА

Қашқадарё вилояти ҳудудида қаттиқ маиший чиқиндиларни турар ва нотурар жой
 биноларида суткалик тўпланиш меъёрлари

№	Қаттиқ маиший чиқиндиларни йиғиш объектлари	Ҳисоб бирлиги	Қаттиқ маиший чиқиндиларнинг тўпланиш меъёрлари кт/ҳисоб бирлик	ҚМЧларнинг солиштирма оғирлиги кт/м ³
Турар жойлар				
1	Уй жой фонди (кўп квартирали уйлар ва яқка тартибдаги).	1 киши (истиколат қилувчи)	0,750	229,19
Нотурар жойлар				
2	Маъмурий ва бошқа муассасалар (ташкilotлар, офислар, идоралар, банклар ва х.к.)	1 ходим	0,220	166,52
3	Меҳмонхоналар, умумий ётоқхоналар, дам олиш масканлари ва х.к.	1 ўрин	0,212	241
4	Интернатлар, меҳрибонлик (болалар) уйлари, қариялар уйлари ва х.к.	1 ўрин	0,45	281,6
5	Умумий овқатланиш корхоналари (кафелар, ресторанлар, ошхоналар, барлар ва х.к.).	1 ўрин	0,864	278,53
6	Болалар боғчалари, яслилари ва х.к.	1 ўрин	0,102	245,3
7	Мактаблар, коллежлар, олий таълим муассасалари ва бошқа ўқув муассасалари.	1 ўқувчи, талаба	0,067	277,33
8	Поликлиникалар.	1 ташриф буюрувчи	0,082	204,5
9	Шифохоналар, санаториялар, сихатгоҳлар, бошқа даволаш-профилактика муассасалари ва х.к.	1 ётоқ ўрин	0,583	266,14
10	Театрлар, кинотеатрлар, концерт заллари, кутубхоналар, клублар, автомат ўйин заллари ва х.к.	1 ўрин	0,067	274,212
11	Саргарошхоналар, гўзаллик салонлари ва х.к.	1 ўрин	0,090	55,25

№	Қаттиқ маиший чиқиндиларни йиғиш объектлари	Ҳисоб бирлиги	Қаттиқ маиший чиқиндиларнинг тўпланиш меъёрлари кг/ҳисоб бирлик	ҚМЧларнинг солиштирма оғирлиги кг/м ³
12	Стадионлар, спорт ареналари, спорт майдончалари ва х.к.	лойиха бўйича 1 ўрин	0,010	211,5
13	Бозорлар, супермаркетлар, гипермаркетлар, озиқ-овқат дўконлари, саноат моллари дўконлари, ярмаркалар, хўжалик моллари дўконлари, савдо павильонлари, киоскалар, палаткалар ва х.к.	1 м ² савдо майдончаси	0,062	228,61
14	Дорихоналар.	1 м ² савдо майдончаси	0,036	128
15	Машинада туриб савдо қилиш, кўчма савдо дўконлари, лотоклар.	1 савдо ўрни	2,005	343,05
16	Музейлар, кўргазмалар ва х.к.	1 м ² умумий майдон	0,706	225
17	Спорт, ракс, ўйин заллари ва х.к.	1 м ² умумий майдон	0,008	50,6
18	Улгуржи савдо базалари, озиқ-овқат, омборлари ва х.к.	1 м ² умумий майдон	0,028	146,2
19	Улгуржи савдо базалари, саноат моллари омборлари ва х.к.	1 м ² умумий майдон	0,132	219,25
20	Вокзаллар, автовокзаллар, аэропортлар ва х.к.	1 м ² умумий майдон	0,033	159,05
21	Маиший хизмат уйлари: аҳолига хизмат кўрсатиш.	1 м ² умумий майдон	0,013	95,532
22	Қирхоналар (қир ювиш), химчисткалар, кийим тиқиш ва таъмирлаш ательелари, пойабзал таъмирлаш устaxonалари ва х.к.	1 м ² умумий майдон	0,012	202,3
23	Ҳаммомлар, сауналар ва х.к.	1 м ² умумий майдон	0,032	222,4
24	Маиший ва электрон техникаларни таъмирлаш устaxonалари ва х.к.	1 иш ўрни	0,242	358,25

№	Қаттиқ маиший чиқиндиларни йиғиш объектлари	Ҳисоб бирлиги	Қаттиқ маиший чиқиндиларнинг тўпланиш меъёрлари кг/ҳисоб бирлик	ҚМЧларнинг солиштирма оғирлиги кг/м ³
25	Автомобил турар жойлари, автомобил ювиш шохобчалари, автомобил таъмирлаш устaxonалари, ёқилғи қуйиш шохобчалари (АЁҚШ), гаражлар ва х.к.	1 машина-ўрни	1,345	190,8
26	Оммавий йиғилиш тадбирларини ўтказадиган юридик шахслар.	1000 қатнашувчи	0,112	102,9

